

Debesuota, gali lyti.
Saulė teka 6:19, leidžiasi 4:49

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Spalio-October 30 d., 1972 m.

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LIV

Price 15c

Kaina 15c

256

LIETUVIŲ ATSTOVAI BALTUOSE RŪMUOSE

LENKŲ ŽURNALAS APIE LIETUVIUS

Plačiai žinomas Paryžiuje leidžiamas lenkų žurnalas "Kultura" savo š. m. Nr. 5 įdėjo ilgą straipsnį apie Lietuvą ir lietuvių veiklą. Straipsnio autorius E. Zagiel, atrodo, moka lietuviškai, atidžiai seka lietuvių spaudą ir gerai orientuojasi mūsų gyvenime.

Autorius plačiai aprašo Vliką, kaip lietuvių pasaulinį politinį centrą, šiltai atsiliepdamas apie jo pirmininką dr. J. K. Valiūną, ypač ryšium su jo atsilankymu Toronte, kur lietuvių visuomenė padarė pranešimą apie savo veiklą (atrodo, "Tėviškės žiburio" informacija). Paminėjo dr. Valiūno dažnas keliones į užsienius, ypač pabrėždamas keliones į Azijos kraštus, apie kurias, girdi, pasklidę gandai, kad jos buvusios ne vien turistinio pobūdžio. Autorius aprašo Brazilijos žygį, Simo Kudirkos tragediją, religijos persekiojimus ir kitus įvykius. Paminėję Vliko ruošiną Europos Saugumo Konferencijai, Filipinuose veikiančių radijo programų transliacijas Sibiro lietuviams ir kt.

Sustojęs ties dabartine padėtimi Lietuvoje, p. Zagiel rašo: "Vaizduojant padėtį Lietuvoje, negalima jos lyginti su Amerika arba Vakarų Europa. Skirtumas yra per didelis. Jau lengviau yra praversti paralelę tarp Lietuvos ir Lenkijos. Lietuvių aprūpinimas Vilniuje yra blogesnis negu Lenkijoje, o priešpajuda sunkesnė. Lietuvis, atsidūręs Lenkijoje, pergryvena tarytum apsvaigimą, laisvę, panašiai kaip lenkas patekęs į Vakarų".

Paliecia lenkų mažumos Lietuvoje statistiką ir kultūrinį gyvenimą. Lenkų tautinė grupė Lietuvoje pamažu tirpstanti — rytų pasienyje lenkai ešą surusėja, o vakarų — sulietuvėja. Įdomi autoriaus pastaba, kad iš Lietuvos į laisvą pasaulį atvykę turistai "nieko nepasakoja, nieko nežino" apie politinę padėtį krašte. Tačiau, sako autorius, toks "nežinojimas" kartais daug pasako. (E)

Mažosios Lietuvos pietinės ribos

M. Lietuvos lietuvių gyvenamųjų ribų klausimas jau seniai buvo nagrinėjamas vokiečių ir lietuvių mokslo žmonių. Tuo klausimu yra pasisakę ir Lietuvos Tyrimo Institutas, paruodamas lietuvių etnografinių sienų žemėlapi. Pastaruoju metu ir okupuotoje Lietuvoje susidomėta ta problema.

Lietuvos Mokslo Akademijos Darbuose (A serija, t. 1 (38), 1972, p. 103—119) A. Matulevičius yra paskelbęs išsamų straipsnį "Dėl lietuvių Prūsijoje pietinės etninės ribos XVIII a. pradžioje". Čia nagrinėjamas lietuvių kalbos paplitimas Prūsijoje iki 1709—1711 m. m. maro, kad po jo į gerokai išstūjėjus lietuvių gyvenamus plotus imta gabenti vokiečių kolonistai. Autorius, remdamasis istorinių šaltinių duomenimis, lietuvių kaimo architektūros išplitimo riba ir bažnyčiomis, kuriose pamokslai buvo sakomi lietuviškai, išveda apytikres lietuvių pietinės ribas Mažojoje Lietuvoje XVIII a. pradžioje.

Ta riba nuo Šventapilio (vok. Heiligenbello) Aismarių pakrantėje, eina rytų link per Žintus (vok. Zinten), Ylūvą (Preussisch Eylau), Barštiną (Barsthein), Lagarbį (Lagarben), Bartus (Barten), Engelšteiną

IŠ VISO PASAULIO

MASKVA. — Sovietų vidaus reikalų viceministeris Boris Šumilinas pasikvietė apie 100 Maskvos žydų ir pareiškė jiems, kad sovietų valdžia išleis apie 93% žydų, kurie nori išvažiuoti į Izraelį, o likusių 7% neišleis, nes jie svarbūs valstybei. Pakviestų žydų tarpe buvo žymūs chemikai, matematikai, inžinieriai. Jie gali vizos nelaukti, pareiškė Šumilinas.

ČIKAGA. — Šeštadienį gaisras sužalojo Marian Hills seminariją, 6047 Clarendon Hills Rd., Clarendon Hills. Neseniai lietuvių marijonai seminariją uždarė, kaip kalbama, dėl pašaukimo stokos, Liepsnos prasidėjusios seminarijos koplyčioje.

LOME. — Naują Dahomey valdžią sudaro 12 karininkų tarybą, kuriai vadovauja parašutininkų majoras Mathieu Kerekou, pasiėmęs prezidento, valstybės galvos, gynybos ir planavimo ministrų vietas.

ATENAI. — Graikija kariniu paradu atžymėjo "Ne" dieną, minėdami 32 m. sukaktį nuo Italijos ultimatumo atmetimo.

CLERMONT. — Penktadienį Prancūzijoje nukrito keleivinis lėktuvas, žuvo 59 asmenys, tik 9 liko gyvi. Visi įgulos nariai užsimušė.

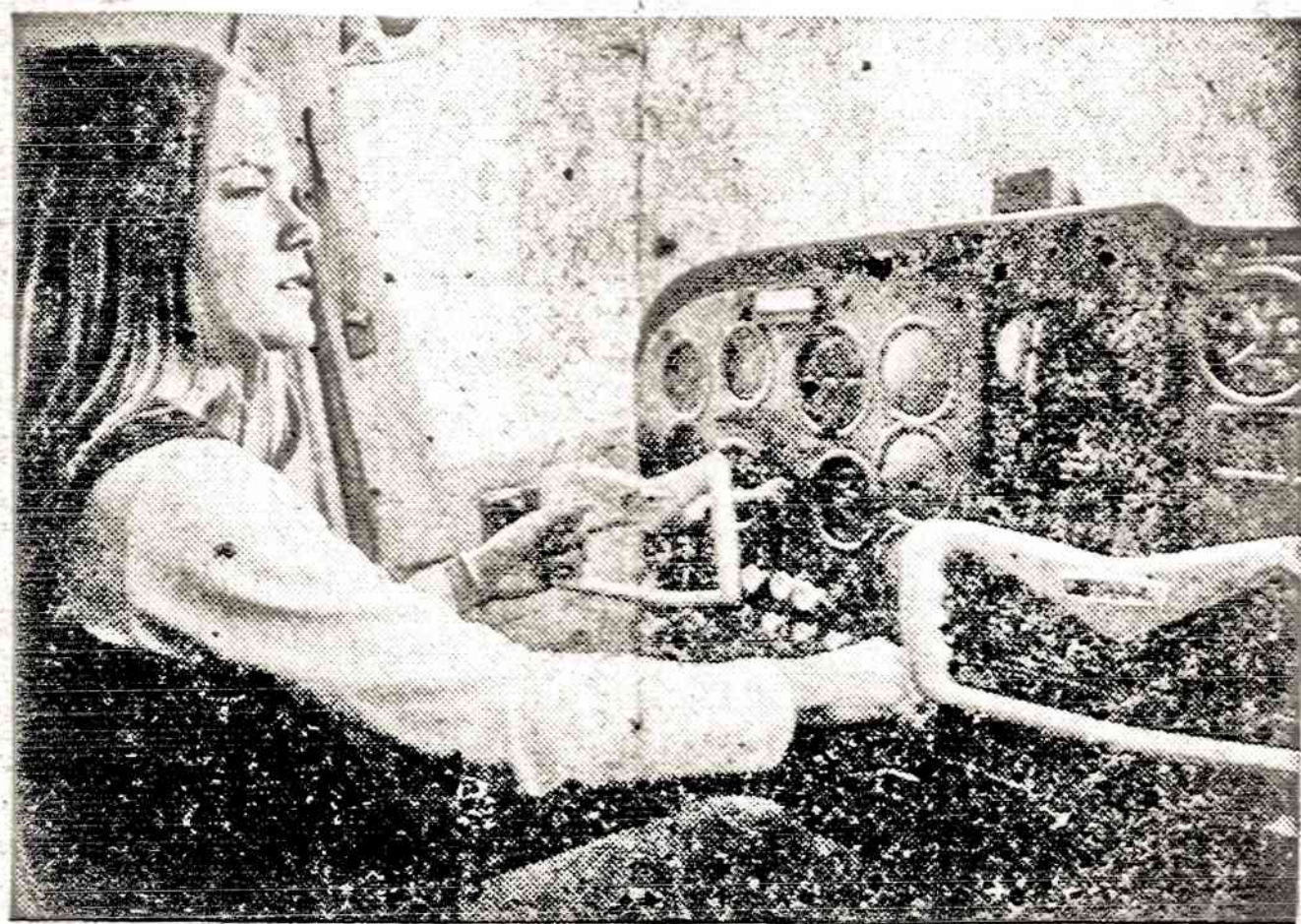
ANCHORAGE. — Aliaskoje aviacijos lėktuvas dar tebeieško nedidelio lėktuvo su dviem kongreso nariais. Paprastai karinė aviacija suranda 99% dingusių lėktuvų, tačiau šis atvejis gali būti vienas iš nedaugelio, kada teks atsaukti ieškojimą, pareiškė majoras Henry Stocker, gelbėjimo veiksmų vadas.

SANTIAGO. — Čilėje policija dujomis ir lazdomis išvaikė minią, susirinkusią prie marksisto prezidento Allende Gossens rūmų. Policininkai pavartojo prieš žmones ir savo kardu plokštumas.

ČIKAGA. — Policija suėmė 17 asmenų, kurie sutrukė koncertą Auditorium teatre, kur koncertuoja sovietų Beriozka grupė. "Let My People go", reikalavo demonstracijos dalyviai.

HANOVERIS. — Amerikietis kareivis, kuris neseniai V. Vokietijoje vežamas dviejų karo policininkų, juos abu ir traukinio valytoją nušovė ir išmetė iš traukinio, buvo suimtas Libane.

(Engelstein), Ungurą (Angerburg), Kučius (Kutschen), Gurnius (Gurnen), ir Dūbininkus (Dubeninken). Nuo linijos Lagarbis-Dūbininkai į pietus dar buvo gyvenama pavienių lietuvių, o Luko (Lyck) apylinkės lietuvių turėjo savo lietuvišką parapiją. Kompaktinė masė lietuvių buvo išplitę iki kreivės Zuvinkai (Fischhausen) — Karaliaučius — Fridlandas — Lagarbis — Engelšteinas — Ungura — Gurniai — Dūbininkai. A. Matulevičiaus išvesta pietinė M. Lietuvos lietuvių gyvenama riba daugeliu atvejų sutampa su Lietuvos Tyrimo Instituto nustatyta. (E)

Lee Elmgreen iš Lake Forest, Ill., išlaikė egzaminus ir tapo pirmą moteris turinti komercinio piloto leidimą. Ji studijuoja Southern Illinois universitete, Carbondale. Ji nutarusi toliau studijuoti, kol galės skraidyti kelių motorų lėktuvais.

AR RYT BUS PASIRAŠYTA SUTARTIS?

WASHINGTONAS. — Vakar dar nebuvo aišku ar Paryžiuje antradienį bus pasirašyta karo paliaubų sutartis. Hanojus penktadienį pareiškė, kad taika yra "rašomosios plunksnos gale". Sutartį reikia tik pasirašyti ir šiaurės Vietnamo delegacija laukianti Kissingerio Paryžiuje su šampanu. Washingtonas tvirtina, kad reikia toliau derėtis, nes kai kurie sutarties punktai nepatinka Saigoniui. Hanojaus delegacijos vadas Paryžiuje į tai atsako, kad prezidentas Thieu yra tik Amerikos įrankis, jam negalima leisti trukdyti pasirašymo. Jis gimė kare, jis iš karo pragyvena ir karui pasibaigus, jis dings, pareiškė Thanh Le, Hanojaus delegacijos narys Paryžiaus derybose.

Amerika norėtų persvarstyti su Hanojaus atstovais šešis ar septynis sutarties punktus, kuriems prieštarauja Saigono vyriausybė. Komunistai tvirtina, kad nėra ko gaišti, sutartis esanti gera, tik antradienį ją reikia pasirašyti ir vykdyti.

Nežiūrint abejojimų, ar sutartis bus rytoj pasirašyta, Paryžius pasiruošia ceremonijoms. Ruošiamasi priimti valstybės sekretorių Rogers, tvarkomi ryšiai, spaudos priėmimo ir kiti klausimai. Šeštadienį sovietų ambasadorius Paryžiuje visą valandą praleido su Prancūzijos užsienio reikalų ministru Schumanu. Paryžiuje kalbama, kad penkis didžiosios galybės sutiko dalyvauti tarptautinėje konferencijoje Paryžiuje, mėnesiui praėjus po taikos paliaubų paskelbimo. Ši konferencija turėtų numatyti būdus, kaip prižiūrėti Vietnamo sutarties laikymąsi. Konferencijoje jau sutikusios dalyvauti: Amerika, Britanija, Prancūzija, Sovietų Sąjunga, Kinija ir abu Vietnamai.

Pietų Vietnamo vyriausybė nedaro jokių nuolaidų dėl kai kurių susitarimo punktų. Vienas aukštas Saigono pareigūnas pareiškė, kad Amerika "vietnamizavo" karą, leisdamą Pietų Vietnamui nešti visą karo našta, tačiau ji nenorinti "vietnamizuoti" taikos ir pradėjusi derėtis su komunistais Pietų Vietnamo klausimais be Saigono pritarimo.

Komunistų jėgos Pietų Vietnamo šeštadienį įvykdė 138 puolimus. Užimami kaimai, kurie neturi jokios strateginės reikšmės. Komunistai prieš paliaubas bando išplėsti savo valdomus plotus, kad ginklam nutilus, jie galėtų įrodinėti valdą didelius Pietų Vietnamo plotus ir daug gyventojų.

Saigono kalbama, kad prezidento žmona ponia Van Thieu jau išsiuntė į Šveicariją 50 didelių savo turtų dėžių. Thieu matas, kad jam teks bėgti, nes Amerika susitars su komunistais. (E)

Mariner 9 baigė fotografuoti Marsą

WASHINGTONAS. — Penktadienį mokslininkai pasiuntė į erdves signalą, kuris išjungė radijo antenas ir televizijos kameras Mariner 9 erdvėlaivyje, skriejančiame apie Marso planetą. Erdvėlaivis be įgulos beveik metus laiko fotografavo Marso paviršių. Aparatai buvo išjungti, kai pasibaigė dujų, kuriomis erdvėlaivis buvo kontroliuojamas iš žemės, atsargos. Erdvėlaivis pradėjo vartytis.

Iš viso erdvėlaivio aparatai žemę atsiuntė 7,329 fotografijas. Jos padeda mokslininkams suprasti, kas dedasi Marso planetoje. Marsas nėra sustingęs, nesikeičiantis, kaip mėnulis. Jame vyksta sezoniniai pasikeitimai, audros ir evoliucijos vyksmas. Mokslininkai iki 1965 metų tiek nežinojo apie mėnulį, kiek jie dabar žino apie Marsą. Už 4 metų planuojama pasiųsti į Marsą erdvėlaivį su įgula.

◆ Prancūzijoje du naujai įrengti lėktuvai į 6,000 pėdų kalną susidūrė ore ir nukrito. Dvyni asmenys žuvo.

◆ Argentinos karinė vyriausybė paskelbė, kad ji davė leidimą buvusiam prezidentui Peronui sugrįžti į Argentiną lapkričio 17.

Saigono vyriausybei daugiausia nepatinka tie sutarties punktai, kurie leidžia šiaurės Vietnamo 145,000 kariuomenei pasilikti Pietų Vietnamo. Toks kariuomenės palikimas reiškia P. Vietnamo "atidavimą", pareiškė Saigono užsienio reikalų ministras Tran Van Lam. Nepatinka ir trijų dalių tarybos sudarymas, nes ta taryba būtų lyg vyresnė už Saigono vyriausybę. Komunistai bijo normalių rinkimų P. Vietnamo. Jie nori suorganizuoti tokius rinkimus, kurių jie negalėtų pralaimėti.

Ruošia propagandos darbininkus

Siemiet okup. Lietuvoje komunistai turės 566 politines propagandos mokyklas. Jas lankysią per 2,000 komunistų ir nekomunistų. Gerai paruoštų aktyvių, propagandos dėstytojų, busia 1232. Daugiau kaip 1,000 dėstytojų ešą su aukštuoju mokslu ir 700 turį daugiau kaip dešimt metų dėstytojų stažą. ("Tiesa", 1972.X.6.) (E)

Saugo ramybę

"Valstiečių Laikraštis" savo spalio 10 d. laidoje įdėjo keturių vyryų, patruliuojančių naktimis Gielgaudiškyje, nuotrauką. Jie budi, kad gyventojų ramybės nedrumstų triukšmadariai. Į draugų, kad pasibaigė dujų, kuriomis erdvėlaivis buvo kontroliuojamas iš žemės, atsargos. Erdvėlaivis pradėjo vartytis.

(Sunku atspėti, kas tie triukšmadariai. Nejaugi ir mažame Gielgaudiškio miestelyje, tai kriminalistai? — Red.) (E)

ANCHORAGE. — Aliaskoje lėktuvas, iešką dingusio kongreso nario Boggs, pagavo silpną radijo signalą iš Nabesna ledyno, kuris yra apie 100 mylių į šoną nuo tos vietos, kur Boggs lėktuvas buvo ieškomas.

Rochestery įvyko koncertas, kuriame dalyvavo 16 pianistų su 8 fortepionais. Repeticijas jie turėjo daryti vienoje pianinų paroduvėje, nes joje koncertų salė neturėjo aštuonių pianinų.

VALIŪNAS, BOBELIS, VAIVADAI, GUDELIS — BALTUOSE RŪMUOSE

Prezidentas Niksonas pakvietė, kalbėjosi ir vaišino Dr. Kęstutį Valiūną, Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto pirmininką; Dr. Kazį Bobelį, Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininką, Naujųjų redaktorių Martyną Gudelį, Naujųjų atstovus Washingtono Antaną ir Mildą Vaidus, ir spaudos atstovą Gražiną Gustaitytę Krivickienę.

Kiek Amerikoje tikrų bedarbių?

NEW YORKAS. — Prezidento patarėjas naminiam reikalams John Erlichman savo laisvėje "Time" žurnalui prašo pataisyti anksčiau to žurnalo puslapiuose skelbtą statistiką apie bedarbius Amerikoje. Iš tos statistikos galima susidaryti įspūdį, kad prezidentui Nixonui atėjus į Baltuosius Rūmus, darbu neteko 4.8 milijonai amerikiečių.

Erlichmanas rašo, kad prezidentas bando pasiekti, kad darbus turėtų visi, kurie dirbti nori. Prezidentas sumažino bendrą kariuomenės skaičių, kas prisidėjo prie darbingųjų amerikiečių skaičiaus padidėjimo. Buvo sumažintos gynybos išlaidos, kas sumažino civilių skaičių, dirbančių gynybos reikalams. Nežiūrint to, dirbančiųjų amerikiečių skaičius padidėjo iki 82.2 milijonų, kas yra visų laikų rekordas. Per paskutinius dvejis metus atsirado daug naujų darbų.

Iš 48 milijonų bedarbių, kurie buvo be darbo rugsėjo mėnesį, net 635,000 patys paliko savo darbus savanoriškai. Kiti 649,000 pradėjo ieškoti darbo pirmą kartą savo gyvenime. Dar 1,452,000 pradėjo ieškoti darbų po ilgesnės ar trumpesnės pertraukos. Ir tie darbus buvo palikę savanoriškai. Iš tiesų, tik 2.1 milijonai žmonių, kas yra mažiau kaip pusė visų bedarbių, darbu neteko, buvo atleisti, rados Erlichmanas apie bedarbius.

Abu Jemenai nutarė susijungti

KAIRAS. — Po ilgų nesutarimų ir kovų, abu Jemenai, pietinis ir šiaurinis, pasirašė susitarimą, kuris sujungs abi dalis į vieną valstybę. Naujoji valstybė turės vieną vėliavą, vieną sostinę, prezidentūrą ir jungtines teisingumo, įstatymų leidimo ir vykdomąsias įstaigas.

Susitarimas pasirašytas Arabų Lygos rūmuose Egipte. Jį pasirašė šiaurės Jemeno premjeras Mohsen Ainy ir Pietų Jemeno premjeras Ali Nasser Mohammed.

Susitarime sakoma, kad naujos valstybės valdžia turi būti tautinė ir demokratinė. Jemenas bus respublika, garantuojanti visas žmogaus laisves ir piliečių teises.

Iki šiol Pietų Jemenas buvo valdomas marksistinės valdžios, o šiaurės — vyriausybės, kuri palaikė glaudžius ryšius su arabų monarchijomis.

— Rugsėjo gale į Jonavą, kur yra didelis chemijos (azotinių trąšų) fabrikas, buvo suvažiavę Sovietijos mokslininkai — chemikai. Jie skaitė 30 mokslinių paskaitų, tarp jų ir D. Žebrauskaitė, Jonavos azotinių trąšų gamyklos centrinės laboratorijos vedėja. (E)

Prezidento įpareigotas H. Klein praėjusį penktadienį sukvietė etninių Amerikos dienraščių redaktorių konferenciją, kurioje atsakomągi JAV vyriausybės pareigūnai informavo redaktorių ir spaudos atstovus apie krašto vyriausybės vedamą užsienio politiką ir josios tikslus. Įdomiausia paskaitą skaitė prekybos sekretorius P. Peterson. Jis papasakojo apie Maskvoje jo vestus pasitarimus su pačiu Brežnevu ir apie sovietų vyriausybės vadų susirūpinimą ateitimi.

Suvažiavusieji atstovai referentus apipylė įvairiausiais klausimais ne tik vidaus, bet užsienio ir karo politikos klausimais. Labai vykusiai paaiškinimus papildė švietimo ir sveikatos sekretorius Richardson, Dr. Enrique Ramirez ir kiti referantai.

Nuo 9 ryto iki 5 valandos vakaro suvažiavusieji klausinėjo atsakomągius vyriausybės pareigūnus įvairiausiais klausimais, o šie galimai tiksliau aiškino ir pateikė turimus duomenis. Penktą valandą konferencijai pirmininkavęs prezidento patarėjas Klein paprašė visus į Baltuosius rūmus. Jis pareiškė, kad ponias prezidentienė visus atvykusius kvietė į Baltuosius rūmus užkandį.

Suvažiavusiems suėjus, į salę įžengė ne tik ponias prezidentienė, bet ir pats prezidentas Niksonas. Jiedu buvo sutikti džiaugsmingais plojimais. Prezidentas visus pasveikino ir pasakė kalbą apie etninių laikraščių svarbą ir Amerikos kultūrinį ir ekonominį gyvenimą.

Negali atsitraukti nuo Maskvos

KAIRAS. — Egipto prezidentas Sadatas sukvietė svarbiausius arabų socialistų partijos ir parlamento veikėjus, apie 600 žmonių, ir pristatė jiems apsvaistytį savo naują liniją santykiuose su Sovietų Sąjunga. Premjeras Sidky papasakojo apie savo derybų su Kremliu vadais rezultatus. Prezidentas prašė klausimą apsvaistyti ir dėl jo balsuoti. Susirinkimas priitarė Egipto politikai toliau palaikyti tamprius ryšius su Maskva.

Anksčiau prezidentas Sadatas pats padarydavo sprendimą, o tik vėliau jį pristatydavo partijoms vadams patvirtinti. Dabar jis lyg ieškojo partijos ir parlamento vadų užnugario.

Konferencijos dalyviai išgirdo, kad Egiptas mažai turi vilčių gauti ginklų iš kitų valstybių. Egiptui ir toliau reikės Maskvos paramos, ypač atgarsinių dalių jau gautiems ginklams ir lėktuvams. Pirmą kartą po liepos mėn., kada Sadatas išvarė iš Egipto rusų kariuomenę, sovietų laivai vėl pradėjo gabenti prekes į Egipto uostus.

KELIONĖ APLINK PASAULI

(Tęsinys)

Tiek iš lauko, tiek viduje negalėjau atsistebėti tuo pastatu. Vargu kokiame kitame pasaulio kampelyje tokį pastatą būtų galima užtikti. Spalvų derinys, inkrustacija, suderinimas, refleksuojančių marmuro lentelių bei aukso pažintiniai stebina turistą. Žiūrėti ir negali atsigerėti. Išėjus į lauką, vaizdai pasakiskai. Stoviu ant brangaus marmuro altano, kuri supa visą pastatą ir apstulbę nepajęgiu suprasti žmonių, kurie tiek daug iš gyvenimo reikalauja. Taip pat neįsivaizduojamas anų laikų menininkų ir architektų gabumas. Juk tada nebuvo viso to, ką mes šiandien turime. Taip pat nebuvo nei techninių įrankių. Kiekvieną gabaliuką reikėjo atnešti kaip kregždėm ant pečių.

I KITAS VIETAS

Ir vėl tenka skūstis kojomis. Lauke karšta ir skubi bėgti kur saulė neužkliudo. Visa laimė, kad jau išėjus į lauką jau gali autis nuosavais batais ir žygiuoti tolyn. Pasitinka fotografai, kurie už dešėtk rupėes siūlosi padaryti nuotrauką su tuo perlu mauzoliežiumi, kuris žrūoja saulės žaidžre. Čia eina ir eina turistai. Pavieniai ir didelėm grupėm. Nežiūrint negarbingos praeities ir vergų darbo, žmonės nori visa tai pamiršti pasigėrėti pasatu, kuris nuostabių žavingų grožio verčia viską pamiršti ir įvynti tik šia diena. Mašina priakauti, nes neradome vietos pavėsyje. Mes vėl riedame kita kryptimi į kitas istorines vietas. Mano soferis išlėkė ir pasakoja, savo visas žinias išsklodamas, kaip kilmį po kojomis. Kaip ten

bebūtų, indai didžiuojasi tuo savo Mauzoliežiumi, ir išlaiko jį laiko nepalietę. Viskas atrodo taip, kad lyg tik vakar jis būtų užbaigtas.

Sustojome prie europietiško kapinių, kurios yra seniausios visoje Indijoje. Jose pradėtos laidojimo ceremonijos jau nuo 1611 metų, kada armėnas Khwaja Mortenpus tais metais mirė ir buvo pirmasis ten palaidotas. Ten palaidota dideliais vardais ir su garsia praeilimi asmenų. Kaip tai: Walter Reinhardt, Sardinijos didikas, Perono, Prancūzijos garsaus generolo vaikai ir eilė visokių tituluotų žėikų, makaradžių bei kitokių didikų.

Sustojome prie vienos kitos nelabai reikšmingos mečetės, kokių jau labai daug kelionėje teko matyti. Mano soferis siūlosi mane vėžti į Sikrį, kur esą labai įdomių vietų ir kaina už patarnavimą nedidelė, bet aš atsisakau ir prašau vėžti į viešbutį. Jis iš nepasitenkinimo, pakramtė lūpas ir nustoja plepėti.

Vakare išvykimas į New Delhi, tad prieš tai, norėdamas norš kiek atsikvėpti, sėdžiu restorane ir gurksnoju šaltą, lyg ledas alų. Netoli manęs sėdi visa kirbinė jaunuolių. Jie iš Kanados, ekskursivieniai ir didelėm grupėm. Nežiūrint negarbingos praeities ir vergų darbo, žmonės nori visa tai pamiršti pasigėrėti pasatu, kuris nuostabių žavingų grožio verčia viską pamiršti ir įvynti tik šia diena. Mašina priakauti, nes neradome vietos pavėsyje. Mes vėl riedame kita kryptimi į kitas istorines vietas. Mano soferis išlėkė ir pasakoja, savo visas žinias išsklodamas, kaip kilmį po kojomis. Kaip ten

Vakariene, po kurios jau turėsiu vykti į aerodromą. Čia tiek patarnavimas, tiek pats

New Yorko pradžios mokykloje vaikai rengiasi Halloween šventei.

valgis neblogas. Tame viešbutyje pilna turistų, bet anei vieno vietinio. Priešais viešbutį maža krautuvėlė, į kurią parpavę prašyte prašo įeiti bent pasižiūrėti. Joje nieko gero nėra. Eidamas per kiemą, susitinku vienuolę, vedančią vaikų būrelį.

Ją pasveikinu ir užklausu, kokią misiją jos čia atlieka. Nusiskundė, kad labai daug vargšų vaikų, kuriuos jos globojancios. Nes pinigų, nei rūbėlių. Vaikai daugiausia nebyliai ir kurti. Ji man duoda adresą ir prašo, jei galėčiau, kuok nors paremti. Pažadu, bet kaip ir iš kur? Kai atisveikinu, vaikučiai man moja ir siūnia bučiūkus, juokiasi. Gaila.

AGRA PALIEKU

Vežikai laukia prie viešbutio išeilėje. Imu iš jų vieną, bet jau kitą, nors tas plepys vėl pasiūlė savo paslaugą. Jis grįso iki gyvo kaulo.

Aerodrome randu keletą juokdarius — senų amerikiečių. Jų visa eskadrilė „Susitinku ir tuos počius pilotus“, kurie mus čia atvežė. Jie pasisodino mane prie savo stalo, kur jie su stiuardėsėmis gėrė kavą. Visi labai geros nuotaikos ir linkę į pokštus. Jiems sakau, kad aš tik dėl to ir skrendu, nes žinau, kad šis kapitonas gerai vairuoja. Iš tokios geros pradžios mes padarom gražių juokų.

I NEW DELHI

Mažas lėktuvas lyg erelis nusileido nedideliame aerodrome, ir mus visus perleido per tokius metalinius tikrintuvus, kad nevestumėm nereikalingų įrankių, su kuriais galėtumėm lėktuvo kryptį pakeisti.

Groja muzika ir mes rikiojamės į sėdynes. Tuoju pradžioje išdalina šaltus gėrimus. Plerpia lėktuvo motoras ir sukasi visokių įrengimų ašys. Pagaliau lėktuvas rėžia padangių skliautuos. Mes jau tolstame nuo žmės, nors akimis dar stengiuosi įsižiūrėti, kas joje darosi ir kaip ji atrodo. Visokių spalvų derinys raizosi lyg žalėjų raišnumu. Gyvenimas atklysta ir į šiuos vienisius laukus, nes matosi nameliukščiai. Jie tokie maži, susikupinę ir atrodo plūktiniai, kurie neturi nei langų nei kitokių patogumų. Kai kur vandenysse pūpo nedidelės salelės. Arba vėl krūmai ir upelių raizomi laukai.

NEW DELHI

Lėktuvas siūbuoja į visas puses ir atrodo, kad mes krenlame. Kai ratai jau atsirėmė į kelį ir pradėjo riedėti lyg automobiliai, aš žvalgausi pro langą ir stengiuosi pamatyti, kas čia per aplinką.

Kadangi atskridome iš Indijos miestelio Agra, tai ir kontrolių nebuvo. Einame į lauką ir vėl noriu susitarti su vežėju arba soferiu, kad nuvežtų į

Pamokykim savo jaunimą nepakartoti mūsų klaidų!

Noriu pasidalinti mintimis su savo tautiečiais iš savo praeities — jaunų dienų patyrimu. Sakoma — jaunystė — kvailystė. Ir ši kvailystė mane nuviliojo pas svetimtaučius. Keletą metų pas juos klaidžiojau, bet tikslu. Priklausiau prie jų organizacijos vadinamos „Moose“.

Jie mane gerbė aš gerbiau juos, tiek kiek žmogus žmogų gerbia.

Laikui bėgant pradėjau nerimastauti, kartais manyje pasigirdavo lyg lietuviškos sąžinės išmetinėjimai: „Čia tau nevietta, eik pas savuosius!“

Pradėjau ieškoti kelių susisiekti su savaisiais. Parašiau laišką Susivienijimui Lietuvių Amerikoje. Išdėčiau savo reikalavimus, kiek norėčiau apdraudos, ligoje pašalpos ir t. t. Už kelių dienų gavau atsakymą. Ji sekretorė apgailestaudama rašė: „Man gaila Jums pranešti, kad Jūs pavėlavote su prašymu. Jūsų amžiaus metai prasielkia su Susivienijimo Konstitucija. Konstitucija nusako kokio amžiaus jaunuolis gali priklaustyti prie Susivienijimo ir gauti apdraudą ir ligoje pašalpą. Taip pat Konstitucija nusako kokio amžiaus asmuo gali priklausyti prie Susivienijimo, bet tuo atveju jis negali gauti apdraudos ir ligoje pašalpos... Bet ne nusimink, — toliau ji rašė, — mes tavęs nenuskriausime, mes įrašysime Jus į vietinę 126 kuopą. Galėsi lankyti kuopos parengimuose, gausi Susivienijimo organą laikraštį Tėvyne, ir tas viskas Jums kainos tik \$3.24 per metus...“ Nudžiugau, pigiau

daug lankytojų. Ir vėl padėki batus, kad galėtumei žengti į palaimintą Budos šventyklą, kur be mažesnių išimčių ne daug skyrėsi nuo anų man jau matytų. Gal kiek kitokia pagundinė architektūra arba daugiau pilorių bei pagražinimai skirtingi, bet pats centrinis dievas, Buda lieka tas pats: pilvotas, su nesimpatinga veido išraiška ir nepasakysiu, kad dieviškai atrodoantis.

Prie durų batų pridėta šimtai. Dairausi ir aš jiems vietos. Ilgaus laiptais žengiame į Jamma Masjid gelsvą šventyklą, kurią saugo ilgas bokštas su gausybė pilorių bei visokių kitokių išraišmų. Sniego baltumo bonios apvalios, drūtos su smailu kuoru jai duoda išdidumo. Ant laiptų prigulė, prisėdė vietinių maldininkų. Tyso žmogus ir miega, o prie jo padėti batai ir ryšulys. Apie basas kojas skraido musės, viena kelnį blauzda atraitota aukščiau kelio, kita gi perplyšus.

Lipame į šventyklos antrąjį aukštą ir stebime gražią miest panoramą. Iš tolo viskas labai gražu. Spraksi turistų foto aparatai ir kalbų visas babylonas. Leidžiamės laiptais į kitą maldyklos dalį, kur keletas mažų kambarių su įvairiais altorėliais bei maldininkais. Balto marmuro laiptai ir lubų pagražinimai atsimuša įvairiomis spalvomis.

(Bus daugiau)

grybų — pamaniau! Ta proga ir pasinaudojau.

Tai gi, gerbiamosios ir gerbiameji, saugokite savo prieauglį, dabokite savo vaikučius, kad jie nenuklystų pas svetimtaučius ir netaptų „Sūnais palaidūnais“, nepadarykite klaidos, kokią aš buvau padaręs. Veskite savo jaunuosius į kuopų susirinkimus veskite juos į kuopų parengimus. Tegū jie susipažįsta su lietuviu ir tegū įpranta girdėti lietuvių kalbą ir pa kalbėti. Taip darydami prilaikysime juos prie savęs ir apsaugosime nuo ankstyvo ištautėjimo. Pasakykite jiems, kad Susivienijimas duoda aukščiausią apdraudą ir pašalpą už labai žemą atlyginimą. Pasakykite jiems, kad priklaustyti prie Susivienijimo yra garbė ir prievolė, nes Susivienijimas prisidėjo prie tautos, prisidėjo ir dabar prie laisvinimo mūsų tėvų žemės iš azijatų priespaudos, kurie ginklų pagalba įsiveržė į mūsų Tėvyne Lietuva ir šiandien žemė ir Dangus linkminas, kai sūnus palaidūnas mano asmenyje sugrįžta pas savo tėvą — Susivienijimą.

Jonas Šiaučūnas

NAUJIENOS
KILUS SKALTYTI
NAUJIENOS

Ulgamečio BALFO pirmininko, prelato

J. B. KONCIAUS knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

DEDEŠ SĖRNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis — Dėdė Sėrna avieniskai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausė jo pasakojimų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Sėrno gyvenimą. Jis bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuvis galetų žiemos ar vasaros pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dėdės Sėrno gyvenimo bruožus. Jie pradžius kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano Rūko lengvas, vaizdus, gražia literatūrinė forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išėvių šviesoliu gyvenimu ir su kita ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitis. Sėrno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Muziejus — Chicago 1942 m. 206 psl., kaina 2 dol.

NAUJIENOS ADMINISTRACIJA

Reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis kuriam rūpi gūtinio krašto laisvė ir lietuvių tautos privalo susipažinti su žemais išvardintomis knygomis turėtų turėti šiuos knygas. Jos yra 511 psl.

Antanas Dovydasas, MES VALDYSIM PASAULI. Atsiminimai ir apžvalgos apie lietuvių kovas už lietuvių tautos laisvę. 1942 m. 311 psl.

Juozas Glaudė SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Glaudės patirtį ir jo idėjas. Tragedija įvyko bendrai. Jis buvo vienas iš tų, kurie su sovietais sukūrė mirtį mizlose apie lietuvių tautos laisvę. 1942 m. 158 psl., kaina 3 dol.

Juozas Glaudė AGONIJĄ. Romanas 408 psl., kaina 5 dol. Apie lietuvių kovas už lietuvių tautos laisvę ir jos laisvę. 1942 m. 408 psl., kaina 5 dol.

Antanas Rūkas GRIZIMAS I LAISVĘ. Sibiro tremtinis atsiminimai apie ramų klasišką stilių apie sunkią pavergti lietuvių tautos laisvę. 1942 m. 158 psl., kaina 3 dol.

Juozas Glaudė PASKUTINIS POSEDIS. Minčių tikslumo aprašymas apie lietuvių kovas už lietuvių tautos laisvę ir jos laisvę. 1942 m. 158 psl., kaina 3 dol.

CHIKAGIETIS IŠPUODIJA KOMUNISTŲ PAVERTŲ LIETUVŲ. 1942 m. Vilnius. 1942 m. 158 psl., kaina 3 dol.

CHIKAGIETIS IŠPUODIJA KOMUNISTŲ PAVERTŲ LIETUVŲ. 1942 m. Vilnius. 1942 m. 158 psl., kaina 3 dol.

CHIKAGIETIS IŠPUODIJA KOMUNISTŲ PAVERTŲ LIETUVŲ. 1942 m. Vilnius. 1942 m. 158 psl., kaina 3 dol.

CHIKAGIETIS IŠPUODIJA KOMUNISTŲ PAVERTŲ LIETUVŲ. 1942 m. Vilnius. 1942 m. 158 psl., kaina 3 dol.

CHIKAGIETIS IŠPUODIJA KOMUNISTŲ PAVERTŲ LIETUVŲ. 1942 m. Vilnius. 1942 m. 158 psl., kaina 3 dol.

CHIKAGIETIS IŠPUODIJA KOMUNISTŲ PAVERTŲ LIETUVŲ. 1942 m. Vilnius. 1942 m. 158 psl., kaina 3 dol.

CHIKAGIETIS IŠPUODIJA KOMUNISTŲ PAVERTŲ LIETUVŲ. 1942 m. Vilnius. 1942 m. 158 psl., kaina 3 dol.

Why Americans own \$54,000,000,000 worth of U.S. Savings Bonds.

One good reason is the Payroll Savings Plan. About three-fourths of all Bonds are purchased through the Plan. It's helping Americans save more money than they ever dreamed they could. That's because the Payroll Savings Plan is such an easy way to save. All you do is sign up where you work and the amount you specify is set aside from each paycheck and used to buy U.S. Savings Bonds. It's the easy way to build a nest egg. You've got your reasons to save money. There's one great way to do it painlessly. Join the millions who are buying Bonds the Payroll Savings Way.

Take stock in America. Buy U.S. Savings Bonds.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

ATSIMINIMŲ SKIRSNELIS

5

Laukti ir nelaukti įvykiai

Sruojos upės žuvis baigusios neršėti buvo alkanos ir kibo ant meškerės. Per pusdienį prigaudydavau tiek, kad visa šeima šio to pridėjus, mito žuvim. Ir pagaudavau ne vienos rūšies žuvis. Būdavo ešerių, raudų, rubilių ir šapalų. Kartais viena kita lydeka bei lašiša užkibdavau. Jei laimėi lėmus, pagaudavau bent tris lydekas ar lašišas, Uršulė tuojau nešdavo į miestelį išmaitinti į žibala. Kartais žibalo ir magaryčioms barankų gaudavo. Ypač Leibienė, kuri keptavo labai skanias barakas, sakė, kad už lašišas ji savo "dūšią" atiduotų.

Mama mane pramanė: "Juozulis — mūsų rūpintojalis". Maršans pravaržijavimas patiko, nes supratau, kad esu naudingas. Pagaliau mama ir Uršulė bekaisdamos žvynus išsiskaudino rankas ir dėlto reikėjo žuvis išsūti.

Aną pavasarį mama pasiūvo man baltutės linų drobės marškinėlius su placiomis rankovėmis su užsagstomais ties čiuornių rankogaliais, ir — juodo čerka-

so kelnaites. Pasipuošęs tais išeiginiais rūbais drisdavau ir į kleboniją nueiti. Oi kokį pasigėrėjimą savyje jaučiau turėdamas naujus drabužius!

Kartą nuėjus į kleboniją "praboštelis" pakvietė prie darbo — skabyti agrastus. Jo agrastynas buvo pats gražiausias. Taip šnekėdavo žmonės, kurie pažinojo daug kitų agrastynų. Net ir sodininkas Kasparavičius gerėdavosi Mažeikos agrastynu. Anų agrastų uogos buvo riešuto didumo ir tokios saldžios, kokiu aš niekad savo gyvenime nebuvau ragavęs! Praboštelis sakė, kad tu agrastų sėklos jam dievaitė Linksminė iš Praamžiaus sodo atnešė.

Kai meškeriojimą sustabdžiau, pradėjau vėžti — o vėžti Sruojai buvo daug. Tuli vėžiai gyveno pakerėse, o kiti — po akmenų. Sruojai pakelk paplokštį akmenį ir tikrai rasi vėžį. Ir Sruojos vėžiai buvo ne bėkštūs; būdavo "veiz, kraipiojus, bet nebėg". Ir vėžiai būdavo dar skanesnė už žuvį. Mama ir Praboštelis vėžiais, rūgštyne mis su grietine ir savo kepta duona, pavaišino.

Veikiai išsipro žemuogės ir

man naujas užsiėmimas pradedo. Žemuogės rinkti maloniau, kaip vėžti. Labai daug žemuogių buvo Mažeikos lauke — raudonavo visas patvorys. Savosios žemės uogas greit nurinkau, tadą bėgavau pas praboštelį leidimo prie jo uogyno. Leido, tik sakė neišgultėti pievos. Žemuogės su pienu ir mamos kepta duonele buvo tikras skanėsis.

Bobutė

Vieną gražią dieną mama suširgo ir siuntė Uršulę pakviesti bobutę, kuri gyveno kitoj pusėjė upės. Bobutė atėjo, pasiūnė dėję su mama ir mus, vaikus, leipė eiti į paupį ir negrįžti kol nepašauks. Jei kuris nepašauktas sugrįš, tam galvą nupiaus. Tokia nedora buvo ana bobutė! Išėjom susirūpinę ir su piktumu širdyse. Mums rūpėjo mama. Nuogandavom, kad toji bobutė mamai nenupiautų galvos. Praėjo pietūs. Saulė kryo vakarų link, o pašaukimo nėra! Pagaliau pamatėm ateinant Uršulę. Ji atnešė duonos ir dubinį pieno su žemuogėmis. Tai buvo lyg papirkimas. Saulė dar daugiau pakryo į vakarus, kol gavom leidimą sugrįžti.

Nauja sesutė

Mama šypsodama gulėjo lovoje, o šalia jos buvo kūdikis suvyniotas vystykluose, kūdikio veidelis buvo toks ruožas, kaip saulėje nudegęs. "Veizėkit, veizėkit!" — tarškėjo bobutė — "gandras jums sesutė atnešė". "Gandras?" — pagalvoju sau — o kam sirgo mama? Kam mus į paupį išvarė? — norėjau pasakyti, bet nesakiau.

Po kelių dienų mama pasveiko ir suruošė krikštynas. Juozas Smilgevičius ir jo sesuo Domielė buvo kimos, o mūsų sesutės vardas — Emilija. Kūmos neužmiršo nei mus — parvežė barankų ir kvaso.

Netekau laisvės

Greit po krikštynų mama liepė mane pasimokinti mergaitės auklėjimo, o kai išmokau, liepė būti su Emilija. "Mama pati išvirsusi pusryčiams ir pietums sriubos, eidavo į naują žemę ir pavakariais grįždavo. Levis gėnė gyvulius, o Zenis nešdavo pietūs, kurie po patalais būdavo šilti, nuo pusryčių. Aš meškeriojau ir uogautojas pastojau auklė. Iš laisvo berniuko tapau lyg prižiūras prie mažos mergaitės.

Mano mažoji sesutė per šešetą savaičių buvo rami, gražiai augo. Jau buvo išmokusi šypsotis. Bet po šešių savaičių ją apsedo kažkokia liga. Pasidarė griežli. Juo tolyn, tuo labiau darėsi griežlesnė. Verkė supama, verkė nešiojama ir nebeprimė tuško. Ir aš drauge verkiau. Supratau, kad ji serga ir buvo labai gaila. Pagaliau ji paliovė verkusi, paliovė kvėpavusi ir — mirė. Aš jaučiausi kaltas — baisiai kaltas... Juk dėl mano blogo auklėjimo — dėl mano durnumo ji mirė. Ir supėjimas, kaip akmuo kabojo mano gerklėje — žemiau gomurio, per ilgą laiką.

Pradėjau mokintis rašyti

Rašiau ne rankos raštu, bet spauzdintų raidžių pavyzdžiu. Visų pirma išmokau parašyti raides — didžiasias ir mažasias, paskui — žodžius ir sakinius. Rašytines raides išmokau tik po šešių metų, pavyzdžius rašė L. Ivinskio kalendoriuje.

Mūsų spaudoje

Norime betarpiškai su savo tauta

Kanados Tėviškės žiburiai š. m. spalio 26 d. Nr. 43 vedamajame "Su savo tauta", pasisakė prieš sovietinės okupacijos santvarkai liaupsinti išveivams siuntinėjama "Gimtąjį Kraštą" ir į tas pačias gaires rikiuojamas įvairias sovietines delegacijas ir propagandinius koncertus, atliekamus pavergtos Lietuvos menininkų, straipsnio baigiamoje dalyje rašo:

Kultūrinio bendradarbiavimo šalininkai, bent kaip kurie, net ir tokiu atveju mano, kad ir minėtomis sąlygomis okupuotos Lietuvos menininkų koncertai yra visiems priimtini. Esą visais atvejais reikia bendradarbiauti su tauta. Deja, su tokia nuomone negalima sutikti. Taip, išveivai reikia bendradarbiauti su tauta, bet ar propagandiniai tikslai siunčiami žmonės iš Lietuvos yra tautos atstovai? Kai aiškiai matyti, kad meno žmonės turi pajungę maskvinės propagandos vyrai, ar gali blaiviai galvojęs lietuvis išveivis laikyti patarusius žmonėmis, išreiškiančiais tautos aspiracijas? Juk ir dabartinėje Lietuvoje, šalia pavergtųjų, yra ir pavergėjų tarvaujančių. Kai pastarieji prisijungia prie išveivijos komunistų, padėtis dar labiau išryškėja. Sakoma, kad Lietuvoje tarp kompartijos žmonių yra ir tikrai lietuviškai galvojančių, bet niekas netvirtina, kad išveivijos komunistuose būtų tokių drasuolių. Iki šiol jie savo lietuviškumą niekur neparodė. Jie lenkėsi Maskvai Lietuvos okupacijos atveju, lenkėsi čekoslovakijos, Vengrijos ir visais kitais atvejais. Jie buvo Lietuvos nepriklausomybės duobkasiai, tokie ir dabar tebėra. Tad ar bendravimas su jais yra bendravimas su tauta? Anaipol! Tai bendravimas su tautos kenkėjais. Dėlto ir jų rengiami koncertai, išnaudojimas savo tikslams nieku dėti menininkų yra išveivijos atmosferos nuodijimas bei smikymas Maskvai. Kai iškilieji Lietuvos menininkai galės laisvai pasiekti išveiviją ir atsirišti nuo jiems primestų propagandinių tikslų, visiems bus baloni atgaiva. Deja, šiuo metu tų sąlygų nėra.

SIBIRO KURORTAI

Dziennik Związkowy žinutėje "Sibiras ir ilgas amžius" rašo esą Sibiro gyventojai gyvena ilgiau negu kitų SSSR rajonų gyventojai. Tokio reiškinio priežastis, kaip mokslininkai tvirtina, yra Sibiro klimatas. Per metus Irkucke saulėtų dienų yra daugiau negu Kaukaze ar Šveicarijoje.

Be to, Sibiras turi miškus, kurie valo orą ir turi išmintino švarum vandenį šaltiniuose ir upeliuose.

Ir to nepaisant, SSSR komisarai atostogų ir kolonizuoties važiuoja ne į Sibirą, o į Lietuvą!

Kai mano brolis Leonas ėjo trečiuosius metus į valdsiaus mokyklą, aš iš jo išmokau rašyti rusiškai raidyną ir savo pavardę — Osip Šmotovič. Už tokią mano pastangą net ir tėvas pagyrė, kuris niekad vaikų negrūdavo, dabar "molodec" pasakė.

Kitam skirsnytyje bus apie tėvo ligą ir mirtį.

Juozas Šmotelis

PRIEŠ RINKIMUS

Pešas politikai. Pliekiasi kritikai. Šiaušiasis žmogui plaukai. Trinas charakteriai. Žmonės — kaip traktorai Angliškai kalba vaikai.

Partijos rungtis. Pažiūros jungiasi: žiūrim — kišenėn ką dėt. Vienijas nuomonės: Visos visuomenės: Pajamos turi didėt.

Balys Pavabalys

LILJA ŠUKYTĖ KULTŪROS OLIMPIADOJ

Bavarijos Valstybinė Opera: Isang Yun "Sim Tjong". Sim Tjong (Lilian Sukis) ir jos akilas tėvas Sim (Walter Murray). Sim Tjong išveivė dėl savo tėvo elgetauti.

Vokiečių žurnalas Opernwelt š. m. rugsėjo 9 d. nr. turi 4 atvaizdais iliustruotą straipsnį, pavadintą "Münchener Festspiele: Koreanische Festspieloper" (Muncheno festivalio vaidinimai: Korėjos festivalinė opera), kur aprašoma Bavarijos Valstybinėje Operoje suvaidinta Korėjos kompozitoriaus Isang Yun opera "Sim Tjong" su lietuvaite Lilija Šukyte (Lilian Sukis) svarbiausioje rolėje.

Straipsnis pradamas: Didžioji šventė — Muncheno Kultūros Olimpiada, kuri antikiniu pavyzdžiu ryšium su Olimpiadais žaidimais turėjo pabrėžti tautų susitaikymą ir menų srityje, buvo pradėta pastatymu Berlyne gyvenančio korėjiečio kompozitoriaus Isang Yun operos "Sim Tjong". Opera pavadinta vardu mergaitės Sim Tjong, kurią Šukytė suvaidino. Jos siužetas paimtas iš korėjiečių pasakos apie mergaitę, kuri iš karalienių pasidarė elgeta — iš meilės...

Bavarijos Valstybinė Opera suvaidinimą atliko nepaprastai gerai. Apie pačią operos heroję (Heldin) žurnale rašoma:

"Vakaro herojė buvo Lilian Sukis Sim Tjong rolėje. Švelnutė, pažeidžiama, lirika būtybė,

NELAUKTAS RUDUO

Nebėdūoja miško dūdelės, tik švilpesys girdėti, tik šlama lapai ant kelio gliebiais išmėtyti.

Pakrūmėse uogos laukinės juodos pagrabinės spalvos ir dažas geltonas išvynęs, kad dar pagrabinės atrodytų jos.

O aš taip nenoriu dar gulti į grabą, žinau, kad pavasaris bus. Naktis violetus jau saujomis drebina ir temdo skaidriuosius dažus.

Po kokioms lapams šnarēt nenubosta, tik uogos, kaboti pavargę, nukris, tik aš vieną kartą siaubingai suvoksiu, kad man neišaus pagrabinė naktis.

A. Rūkas

MCSU LIETUVA

Mokslu dabinama, Meile gaivinama. Lai vėl gyva. Auga ramybėje, Kyla šviesybėje. Mūs Lietuva! Skurdama, žūdama, Pusgyvė būdama. Ji gimde mus; Auklėjo baimėje, Kurstė nelaimėje. Meilės jausmus. Ją tat mylekime, Gelbėt skubėkime. Darbais šauniais!

A. Jakštas

lėjo tokiu virtuoziškumu ir dainavimo kultūra, kuriai lygių ras mažiau. Vieną ir kitą ji nugatė reiktų daug ieškoti".

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei ir išmokėjo daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdrausties nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligoje pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdraudą tikrai ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudos tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuviškų KLUBŲ ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudos mokestis \$2.00 metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonij. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui išskleisti mažutį, deimantų spindintį žiedą, apkalio medžių šakas žirginiais, kaip konfetėmis ir panašu įveda į gamtos vaizdą ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaizduose svajoja juokauja ir verkią poetai, pajėgdami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausūs pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitytė - VAIČIŪNIENĖ, ZVAIGŽDŲ NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.—
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kišeninio formato, 157 psl. \$2.00.
5. Butky Jūzė, EILERASČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
6. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIEŠNIA VETROJE. Elių rinktinė, 166 psl. Kaina \$3.00.
7. Kleopas Jurgelionis, GLODI - LIODI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
8. Anatolijus Kalrys, AUKSINĖ SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
12. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROZIŲ SVENTĖ. Eliuotų pasakojimai apie išvintintus lietuviškus senovės laikais: su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
13. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių Šilėlių" vertimas. 42 psl. \$2.00.
14. Balys Rūka, UGNIES PARDAVĖS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
15. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl. \$2.00.
16. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
17. Petras Sagatas, SAULĖLEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eliuotų kūrinių liai, 92 psl. \$1.00.
18. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
19. Eugenijus Gruodis, AGUONOS IR SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
20. Elena Tumienė, KARALIAI IR ŠVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
21. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
22. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
24. Adomas Jasas, BOK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsiųsti į Naujienų raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginį orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, ILL. 60608

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiūniant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, ILL. 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbus. Pirma, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

6% PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY.

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS.

Taupymo indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, ILL. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-4108

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$6.00
in Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	vienam mėnesiui	\$2.00
	Kanadoje:	
	metams	\$22.00
	pusei metų	\$12.00
	vienam mėnesiui	\$3.00
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	Užsieniuose:	
	metams	\$23.00
	pusei metų	\$13.00
	vienam mėnesiui	\$3.50
Dienraščio kainos:	Nauijenos eina kasdien, šiek tiek sekmdienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-4100.	
Chicagoje ir priemiestiuose	Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	
metams		\$22.00
pusei metų		\$12.00
trims mėnesiams		\$7.00
vienam mėnesiui		\$3.00
Kitose JAV vietose:		
metams		\$20.00
pusei metų		\$11.00
NAUJINIŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmdienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.		

Komunizmui okupavus kraštą

Nors naujosios kartos ateiviai — tremtiniai, pabėgėliai, D. P. mirs — neužmirš, kaip yra komunistams laisvą nepriklausomą valstybę okupavus, tačiau senojoje ateivių kartoje, kuri komunistų okupacijos neparagavo, daugelis buvo ir pasiliko suklaidinti bendradarbių su Stalinu pragaistingo sėbravimo ir Amerikos spaudos nepaprasto "Uncle Joe" liaupsinimo, kurio ir šiandien skaitlingi "progresyviai" tebėra apjakinai.

Nors nuo 1940 metų tomų tomų knygų ir tūkstančiai straipsnių, atsiminimų bei pergyvenimų jau surašyta, tačiau kam skauda, tas apie žaidimą ir kalba. Visada laikas ir vieta priminti ir daug kartų kartoti laisviesiems, kad "Aš buvau kas tu esi, tu būsi kas aš esu... jei nesi-saugosi". Kartoti kas atsitinka su kraštu, kurs ginkluotos invazijos ar apgaulės ir klastos keliu atsiduria Sovietų raudonojo Lokio lėpšėse...

Pirmiausia okupuotos šalies konstitucija tuč tuojau paskelbiama nebegaliojanti, taip pat, su mažomis išimtimis, visi įstatymai ir potvarkiai nebeprivalomi. Centrinė valdžia ir vietų administracija nustoja egzistavę. Valsitybės teismadarystės ir įstatymų saugojimo pareigūnai, savivaldybių valdininkai, policija, teisėjai ir paskui juos kariuomenės vadai bei viršininkai neaplenkiant (bolševikų terminologija tariant) "kapitalistų, buržujų ir kulokų", sukimšti į kalėjimus baisyse salygoje laukia revoliucinių tribunolų sprendimo: kam mirties bausmė, kam sunkiųjų darbų ilgų metų kalėjimas, kam deportacija... i Sibirą arba i Arktikos ledynus. Didžiausiai ištremiamųjų ir prievartos darbų kacetuose nusmerktųjų daliai, visas nusikaltimas toks, kad įtariamai gali būti nepatikimi.

Sekantis komunistų žingsnis — konfiskacija privačios nuosavybės be jokio atlyginimo: bankai, fabrikai, prekybos — pramonės įmonės; paimami piniginiai depozitai, net per metų metus po truputį susidėtos darbininkų ir valstiečių sutaupos. Prasideda devaluacija (pinigų nuvertinimas), kurią seka chaosas ir ūkinė anarchija.

Bolševikų revoliucija smogia kiekvieną pilietį be amžiaus, lyties ir padėties skirtumo.

Komunistinei santvarkai — "proletariniam teisingumui" garantuoti kuogreičiausiai iš paskubomis surankiotų ir specialiai apmokintų visuomenės atmatų, kriminalistų ir žudikų suorganizuojama "vidaus saugumo" tarnyba, paprastai vadinama "piliečių" milicija, o specialiams žudymo ir naikinimo uždaviniams, kaip Lietuvoje — pa-

AUSRINĖ BYLAITĖ-EIGELIENĖ JAV INDĖNAI SAVO LITERATŪROJ

Ką tik pasirodė Liūdo Smulkščio leidžiamas bertainio žurnalas "Sėja" 1972 metų Nr. 3, kuriame rašo K. Karvelis, A. Barčius, V. Sruogienė, L. S. (L. Smulkščys), A. Bylaitė-Eigeliene ir P. Sruogienė. Toliau seka iš mūsų veiklos: Mūsų mirties — Belys žygelis, gyvenimo "pamaivos" ir kt. Prie šio laisvą priekalio žvariai išleisto numerio tenka prikerkti pastabą dėl labai jau neskoningai retuotuo Dr. Vlado Lašo atvaizdo, kuriuo "pauštas" "Sėjos" pirmasis puslapis. Viena akis aplenkta juodu lanku, kas padaro daktarą viena akim aklu, bet tie ūsai — Tiesa, velionis visą amžių turėjo ūsus, bet ne tokius iš kazokų atamano Bagdono Chmelnickio skelintus, kokius jam kazokų retuotuojuos juda smals aptepei!

Autorės malonių sutikimu, perspausdinamas lietuviškoje spaudoje naujai besireiškiančios bendradarbių Ausrinės Bylaitės-Eigeliens straipsnis "JAV Indėnai savo literatūroje".

Lietuviai, gyvendami Amerikoje ir priklausydami vienai labiausiai skriaudžiamų tautų pasaulyje beveik nekreipia dėmesio i šio didžiojo krašto autochtonus indėnus, kuriuos o tautinis genocidas labai skaudžiai palietė ir tebeinaikina iki pat šių dienų. Tuo tarpu JAV indėnų tautinis ir kultūrinis sąjūdis, nuosavo identiteto ieškojimas pastaraisiais laikais vystosi tiesiog patetiskai.

Juodosios rasės žmonių revoliucija, prasidėjusi taip pat neseniai, nepaprastai išgarsėjo. Gausi veikalais literatūra, įvairios programos ir paskaitos aukštosiose mokyklose, politinė veikla tai ryškiai patvirtina. Amerikos negrų įvairios problemos plačiai nagrinėjamos jų pačių raštuose ir taip pat baltųjų mokslininkų studijose. Apie indėnus mažai tegirdime.

Indėnų mentalitetas ir siekimai yra skirtingi nuo juodųjų.

dėti sovietų enkavedistų divizionams šaudyti okupacijai nepasiduodančius Lietuvos jaunuolius — partizanais — vadinami "stribai" (iš rusiško isterbiteli — naikintojai).

Darbininkų unijos netenka savo savistovumo, paverčiamos okupanto įrankiu, darbininkų teisė streikuoti ir ginti savo interesus dingsta. Teismų ir gynybos nepriklausomybė, spaudos, susirinkimų ir žodžio laisvė naujoje "santvarkoje" neegzistuoja. Už išreikštą jėgą priemestos santvarkos kritiką žmonės dingsta be pėdsako. Ne ką geresnį atlyginimą gauna ir žymi dalis "perukščių" (perbėgėlių), kurie savarankiškai atlieka purvniausius (krūviniausius) okupantams reikalingus "darbus" ir lieka nebereikalingi arba kaip gyvi liudininkai pavojingi: tokie likviduojami raudoniešiemis įprastu būdu arba iškėliami svetur, o jų vietonį jau parenkami atsilie-dus ištreniruotų ir išbandytų politinių specų kadrui.

Mokyklose pradėdami auklėti sumechaninti komunizmo mokiniai; mokytojai ir mokslininkai, tyrinėtojai įpareigojami laikytis privalomos doktrinos, ir taip sparciais šuoliais apiplėsta, kraujuojanti, buvusi laisva, tauta tampa viena iš skaitlingų plačiosios Sovietų koloniali-nės imperijos provincijų...

Kasdieninis gyvenimas darosi nepakeliamas: nusi-minimas, beviltis, bodejimas, apatija ir nuolatinė baimė užima tušėjantį vietą visoms viltims i geresnį ryto-jų dingus. Išgalai nepasitikejimas, viens kito vengimas ne tik senų gerų pažįstamų ir kaimynų, bet net pačių šeimos narių tarpe — su dviem išeitimis — sunkiausia pabėgti ir lengviausia nusizudyti...

ir derintis su savo žmonių palikimu. Šios nepaprastos kombinacijos yra be galo idomos ir niekas jų iki šiol nemėgino rimtai nagrinėti. Tai visai nauja literatūros rūšis.

Zinoma, yra nemažai mokslo studijų parašytų dabartiniais laikais, kuriose dėstoma ir nagrinėjama šių dienų indėnų būklė ir kalbama apie naują "raudonąją galybę" (Red Power) panašiai jau išnagrinėta "juodąja galybe" (Black Power).

Indėnų poezijos antologijų iki šiol taip pat nemažai išleista, bet šiuose rinkiniuose dažniausiai išspausdintos tik jų maldos, giesmės ir dainos, išverstos į anglų kalbą. Rašyto-ja A. Grove Day knygoje The Sky Clears paduoda ne tik re-tų, gerų vertimų, bet pats, ge-rai išstudijavęs indėnų maldas ir dainas, pateikia ir vertimą šios tautos analizę, kuri lei-džia lengviau ir giliau suprasti primityvius indėnų kūrinius ir jų kalbos išsireikškimus.

Žymesniųjų indėnų vadų bio-grafijos ir autobiografijos, is-torinių jų kovų su baltaisiais aprašymai užplūdo knygų rin-ką. Sunku net supaisyti ką iš-tikrųjų reikėtų skaityti. Prieš kelis mėnesius iškilo vieno in-dėnų vadų "autobiografijos" falsifikatas. Nurodysime kelis autentiškus, pačių indėnų pa-vąysius veikalus ir išgersime iš jų pačių lūpų apie tikrąją indėnų tragediją.

Žymusis indėnų sąjūdžio va-dovas Vine Deloria parašė jau plačiai paplitusią knygą Custer Died for Your Sins. Veikalo autorius yra energingas kovo-tojas už indėnų teises, kurias JAV vyriausybė jau seniai tu-rėjo pripažinti indėnams. Knyga skiriama baltiesiems ne vien siekiant supažindinti su nelaiminga autoriaus tautiečių istorija, kuri baltųjų rašytojų iškreipta, bet ypač atitaisyti paskleistas neteisingas pažiū-ras i indėnų gyvenimą, galvo-seną, pasaulėjautą. Knyga pa-rašyta sąmoningai ciniškai, kad sugėdint baltuosius už vi-sas nuodėmes ir skriaudas, pa-darytas raudonosios rasės žmo-nėms. Knygos autorius nori pažadinti skaitytojų sąžinę, iš-judinti juos i įtraukti veiklon-indėnų teisėms ginti.

N. Scott Momaday, Kiowa tautelės — "tribe" indėnas 1969 m. laimėjo Pulitzer premiją už knygą House Made of Dawn. Tenka pabrėžti, kad Kiowa in-dėnai buvo galingi bei garbin-gi ir žodis "tautelė" juos lyg pa-žemina. Autorius, gimęs ir už-augęs pietvakarių rezervate, dabar yra anglistikos ir lygina-mosios literatūros asociate

profesorius Kalifornijos Ber-keley universitete. Pagaliau JAV indėnas parašė rimtą lite-ratūros kūrinių! Tačiau šis ver-tingas darbas, nors ir premi-juotas, mažai yra žinomas. Galima lengvai atspėti priežas-tį: autorius indėnas ir neatsi-randa susirūpinusių jį iškelti, jo veiklą pripažinti... Kny-ga House Made of Dawn turė-tų rasti garbingą vietą šių die-nų literatūroje. Ji yra origina-li ir vienintelė šios srities. Ji teikia plačią perspektyvą, ga-lėtų praturtinti sociologinę bei istorinę literatūrą.

House Made of Dawn vaiz-duoja giliai išstudijuotą, ge-morai literatūriniai paruoštą Pu-eblo indėno gyvenimą. Pagrin-dinis veikalo asmuo Abelis vai-kystėje liko našlaičiu. Jį užau-gino senelis rezervate. Abelis įstojo JAV kariuomenėn, da-lyvavo kare ir tik laimės dėka išliko gyvas. Po karo jis grįžo i rezervatą. Išvėlė i meilės is-toriją su baltąja moterim ir dėl gana neaiškios priežasties nužudė savo tautietį "albino" (balčią). Šešeris metus praei-do kalėjime. Išėjęs i laisvę ap-sigyveno Los Angeles mieste. Čia jis nesugebėjo prisitaikyti, išsilaikyti darbuose. Būdamas 32 metų amžiaus pasidarė chronišku alkoholiku, vėl iš-mylėjo baltą moterį ir žiauriai policininko sumuštas vos gy-vas grįžo rezervatą. Netikė-tai pataikė i senelio laidotuves. Romanas baigiasi paskutiniu Abelio mėginimu "surasti sa-ve"...

Šimtas devyniasdešimtyje puslapių išspausdinta tiek daug svarbių medžiagos, kad vieną kartą ją perskačius ne-įmanoma visko gerai suvokti. Autorius pasakoja įvykius chronologine tvarka, bet dės-to mozaikos pobūdžio vaizdas. Romanas panašus i Faulkne-rio Sound of the Fury, kurio pavyzdžiu N. S. Momaday ir rašė savo knygą. Čia kaip ir Faulknerio, rašiusio apie JAV pietinių valstybių turuolių su-griuvusį gyvenimą, pavaizduo-tas nelaimingo indėno likimas, kuriame išryškėja visas jo ra-sės žmonių smukimas. Abi knygos suskirstytos i keturias dalis, pagal keturias skirtingas pažiūras. Yra ir daugiau šių knygų panašių aspektų, bet reikia pabrėžti, kad N. S. Mo-maday tvirtai pasirėmė geriau-mis laimėjo Pulitzer premiją už knygą House Made of Dawn. Atgarsiai randami N. S. Mo-maday veikale, tai ši aplinkybė joki būdu nesumažina indė-nų autorius knygos vertės. Tai vien parodo, kad N. S. Mo-maday turi labai gerą literatū-rinį pasirušimą. Jo kūrinys

randame beveik visus lauki-nės Vakarų Amerikos (fron-tier) literatūrinius duomenis, pradedant Lewis ir Clark die-noraščiais ir ką tik atrastų žemių aprašymais, įtesiant ro-mantikais Cooperiu ir Irvingu iki devynioliktojo šimtmečio realizmo veikalų rašytojo Ham-lin Garland ir kity. Knyga perdėm persunkta publio in-dėnų mitologijos bei simboli-kos terminologija. Šių dalykų nežinant sunku viską sekti, bet šios detalės nėra esminės ir be jų galima suprasti pagrindines autoriaus idėjas. Mitologijos ir terminologijos simbolika jo-kiu būdu nemažina malonu-mo knygą skaityti. N. S. Mo-maday, jungdamas Amerikos literatūrinės tradicijas su in-dėnų žodiniu palikimu, išlie-ka tikrai originalus, šviežias ir noriai skaitytinas. Indėnas ir iš tikrųjų talentingas rašytojas sukūrė įdomų ir neužmirštamą romaną.

N. Scott Momaday parašė ir antrą veikalą — The Way To Rainy Mountain. Tai labai trumpas Kiowa indėnų legen-dų, mitologijos ir istorijos iš-dėstymas. Čia išspausdinta daugybė vaikystės prisiminimų ir senelės pasakojimų. Auto-rius stilius dažnai pereina i poetinę formą, o artimo gim-i-naičio — Kiowa indėno primi-tyvūs piešiniai pakelia šios knygos nostalgiską nutaiką, ir, svarbiausia, Momaday ne-leidžia skaitytojui pamiršti visų nuoskaudų, padarytų bal-tųjų jo tautos žmonėms.

Apie dabartinę JAV indėnų būklę nestinga rimtos literatū-ros. Kreipiamės dėmesį i dvi skirtingo pobūdžio knygas, pa-rašytas šių dienų pačių indėnų šviesuolių. Vine Deloria kūriny Custer Died for Your Sins yra populiariausia ("best sel-ler") knyga, g. N. Scott Mo-maday veikalas House Made of Dawn svarbi literatūrinė pras-me. Abi knygos gaunamos vi-suose knygynuose ir pigiaisiais leidiniais (paperback). Jų tu-rinys piešia tikrą vaizdą naiki-namos ir tebekovojančios už savąsias teises ir net už savo egzistenciją JAV indėnų tau-tos, jos desperatišką šauksmą pagalbos. Knygas beskaitant galima iš tikrųjų pajusti ir iš-gyventi ką reiškia būti indėnu dvidešimtojo amžiaus.

DARBAS IR MOKSLAS AMERIKOJE

DR. ANTANAS J. GUSENAS

57.

Juozas ne darbo ieškoti ėjo, bet lankė senus savo draugus. Pradėjo prašinėti iš jų pinigų pragyvenimui. Sakė, kad neturi maistui. Pradžioje draugai jį šelpė, bet kai įsitikino, kad jis tapo alkoholikas, tai jie nuo jo nusisuko. Kai jis pakartotinai paprašydavo pinigų, tai jie patardavo mesti gėrus ir pradėti dirbti. Draugų patarimai Juozo jau neveikė. Gerti jis jau nepajėgė mesti. Žmona jo negalėjo suvaldyti, draugų jis nebe-tekė. Jis tapo našta kiekvienam žmogui, su kuriuo su-sitikdavo.

Vieną vakarą jis grįžo namo gerokai nugėres. Deg-tinės jam dar neužteko. Jis buvo įpratęs rūkyti. Kar-tais net sunku būdavo nustatyti, ar jis labiau norėjo stikliuko, ar cigaretės. Namų grįžęs krito į lovą. Lo-voje jis dar užsidėgė cigaretę. Berūkydamas sukėlė gaisrą. Užsidėgė jo lova, o to gaisro dūmuose ir jis pats užtroško.

Gaila buvo žmogaus, bet panašiai dienas baigė ne jis vienas. Jis nebuvo pirmutinis, nebus ir paskutinis. Panašaus likimo žmonių pasitaiki gana dažnai. Keli mano pažįstami baigė dienas. Girtuoklis ir rū-korius baigia anksčiau, negu turėtų. Juozo mirtis mus visus sukrėtė. Mes jį ir ją gerai pažinojome. Mano žmo-na dėl jo man išmetinėjo, bet kai pamatė liūdą jo ga-lą, man nieko nesakė. Galėjau prie knygų sėdėti tiek, kiek mano akys nešė. Jai svarbu buvo, kad aš žengčiau pirmyn. Aš suprantu, kad jai norėjosi pabūti su ma-nim, pasikalbėti dienos klausimais, bet ji pajėgdavo

susitvarkyti. O dažnai ji net nusišypsodavo. Ji žinojo, kad man rūpėjo baigti dantisteriją, todėl man mielu noru ir padėdavo. Kai ji įsitikino, kad mokykla ir mokslas man buvo brangesnis už viską, tai ji pati man stengdavosi kiekviename žingsnyje padėti.

Mokyti man sekėsi. Mokytojų tarpe radau gerų draugų. Jie suprato mano nepriteklus. Tai buvo am-žius ir kalba, bet jie man dar noriau padėdavo. Jie matė, kad aš stengiuosi suprasti pramokti ir stumtis pirmyn.

Paskutinį mokslo metų buvau profesorius McNeil priežiūroje. Jis man liepė padaryti pacientui daling dantų plokštelę, angliškai vadinama partial plate. Man parinko pacientą lietuvį, gyvenusį tada šiaurinėje Chicago's dalyje. Jo vardo ir pavardės dabar nebeprisimenu. Ilgus metus prisimindavau, bet dabar jis man išblėso. Taip atsitiko, kai patyriau, kad jis mirė.

Daling dantų plokštelė man pavyko taip gerai pa-daryti, kad profesorius sukvietė visus studentus ir asistentus, kad galėtų jiems parodyti, kaip gerai tai plokštelė tiko paciento burnai.

— Tai viena geriausiai padarytų dantų plokštelė, — profesorius pasakė studentams ir asistentams. Taip gerai tinkančios plokštelės aš nemačiau kelis metus net profesoriaudamas.

Čia pat profesorius patarė vieniems ir kitiems pasi-mokyti iš Gusseno, kaip daryti dantų technikos darbą. Vėliau profesorius parinko mane pavyzdiniu moki-niu, kad galėčiau studentams parodyti, kaip mokyk-loje reikia daryti dantų plokšteles. Prof. McNeil mane rodė ne tik studentams ir asistentams, bet ir dantų gy-dytojams, suvažiavusiems i Chicago papildyti žinias apie dantų gydymą. Tokie buvusieji studentai, jau dan-tų gydytojai suiegos angliškai vadinasi Annial Home Coming Week. Jos buvo rengiamos kiekvieną metų

kad anksčiau mokslą baigusieji studentai galėtų pasi-žiūrėti, kas naujo padaryta šioje srityje.

Tuo metu Loyola universitete mokėmės du lietuviai: Bruno Rooth — Rutkauskas ir aš. Mokėmės kartu, bet ne kartu baigėme. Rutkauskas buvo karo veteranas. Karo metu jis buvo truputį sužeistas. Jis buvo ramaus ir sugyvenamo būdo lietuvis. Mudų gana dažnai aptar-davome ne tik mokyklos, bet ir šiaip visuomeninio gyvenimo klausimus. Šeštadieniais ir sekmdieniais jis vairuodavo taksi, kad galėtų užsidirbti ekstra pinigų, kurie, kad ir susipaždint, vis vien buvo labai reika-lingi. Mudu net aptardavome, ką darysime mokyklą baigę.

Rutkauskas dar ir šiandien verčiasi dantų gydymu, o aš jau išėjau i pensiją ir rašau savo atsiminimus. Man teko skubėti jaunatvėje, turėjau daug bėdų ir rū-pesčių, bet paskutines gyvenimo dienas leidžiu leng-viau, be didelių rūpesčių. Ne vieną kartą apgalvojęs svarbesnį savo gyvenimo įvykį, pats savęs klausiu, jeigu panaši problema man i šiandien kiltų tai ką aš dabar daryčiau. Jaunas turėjau įvairiausių planų ne tik tai savo, bet ir visuomeniniam gyvenimui pertvar-kyti. Man atrodo, kad pagrindinės mano parinktos mintys dar i šiandien yra geros. Žmogus giliausiai gali galvoti nuo 20 iki 30 metų. Vėliau smegenys jau pradeda aptingti. Naujų idėjų jos nenori priimti. La-bai dažnai pagrindines mintis jos tikrai papildo. Sme-genys renka faktus jau turimomis mintimis susitvirtinti.

MOKYTIS BUVO SUNKU

Mokslas man patiko, bet mokytiis man buvo sunku. Didžiausias sunkumas, aišku, buvo svetima kalba. Jeigu man būtų reikėję mokytiis lietuvių kalba ir visi mokslo terminai man būtų buvę suprantami, tai jokio sunkumo nebūčiau turėjęs. Pats mokymasis jokio sun-

kumo man nesudarė, bet kai reikėdavo dirbti pragy-venimui ir mokėsimasis už mokslą, tai jau kitas reika-las. Kartais darbas gerokai išvargindavo, tada ir noras mokytis nebuvo toks didelis. Norėjau mokytis, bet bu-vau išvargęs.

Iš kur pas mane buvo toks didelis noras mokytis, man sunku būtų tiksliai nustatyti. Aš atsimenu, kad mano motina ne vieną kartą yra sakiusi:

— Koki laimingi tie žmonės, kurie moka skaityti ir rašyti.

Ji mokėjo skaityti, bet rašyti negalėjo. Josios skai-tymas buvo labai silpnas. Ji skaitydavo tikrai maldakn-gyes. Jos, žinoma, jai padėdavo ir kitus spausdi-nius skaityti, bet ji ne visuomet būdavo tikra, ar ji tiksliai perskaitydavo. Maldaknyges ji skaitė gerai, nes ne vieną kartą pakartodavo jas, bet kokį spausdi-nį — tai jau visai kitas dalykas. Maldaknygėje buvo mal-dos Dievui. Ji mokėjo melstis. Jeigu kurią maldą ji ne-taip tiksliai perskaitydavo, tai ponas Dievas dėl to ne-turėjo ant jos pykti. Josios intencijos buvo labai geros — skirtos Dievo garbei.

— Jeigu aš mokėčiau rašyti, tai prirašyčiau daug, labai daug. Aš išliečiau savo širdį... Tačiau aš tos lai-mės nebeturėčiau... — sakydavo ji.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
JOS VISAD RAŠO
TEISYBĖ

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROSPECT 3-2229
Rezid. telefonai: WALBROOK 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-4446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiepia skambinti 374-8012

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas diena po pietų 1-3; vak. 7-8
tiksliai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį, ir sekmadienį uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telefonai: 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMLOCK 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį, 1-7 val.
antradienį, penktadienį nuo 1-5, trečiadienį
ir sešadienį, tiksliai susitarus.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatšiepia, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIUNAITĖ
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave.
Telefonai: WA 5-2670
Neatšiepia — skambinti 471-0225.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 12 val. ryto. Ketvirtadienį ir sešadienį nuo 9 iki 11 val. ryto tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val: antradienį, nuo 1-4 po pietų, ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį 10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksadieniais ir trečiadieniais uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, ir penktadienį 9-12 val. vak. Sešadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Rezid. telefonai: GILSON 8-6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonai: HE 4-2123. Jei neatšiepia, tai telefonai: GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Bandžai. Speciali pagalba kojomis (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8, Sešadieniais 9-1. 2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROSPECT 6-5084

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI
"NAUJENOSE". — TURĖ GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNYJE

LIETUVIAI ARGENTINOJE

Pietiniai amerikiečiai apie savo draugijas

Straipsny "Draugiskumo svarba mūsų draugijose" P. Barauskas rašo:
Kalbant apie draugijas, praveru susipažinti su prof. Vlado Biržiškos tos sąvokos apibūdinimu Lietuvių Enciklopedijoje: Draugija — laisvas didesnio ar mažesnio žmonių skaičiaus susibūrimas, kad, ilgesni laiką bendromis pajėgomis veikianč, būtų galima siekti bendro politinio, labdaros, savitarpinės pagalbos, socialinės globos, profesinio, kultūrinio (mokslų, literatūros, meno), religinio sportinio ir kt. tikslo. Organizacija, kuri siekia pelno, jau yra nebe draugija, bet bendrovė. Organizacijos, turinčios politinių tikslų, virsta politinėmis partijomis.

Be religinių, politinių, moterų (Birutių), "bendrovių" (Senelių Židinio), Argentinoje veikia šešios grynai savišalpinės draugijos: Argentinos Lietuvių Centras, Susivienijimas Lietuvių Argentinoje, Nemunas, Mindaugas, Aušros Žvaigždė ir Neptūnas.

Visos šios draugijos sukurtos draugiško susibūrimo principais; visoms joms pastatyti savi namai; apart salų, yra scenos, bibliotekos, bufetai. Dabartinio laiko SLA ir ALC įdėjo milijonines sumas savo rūmų pagražinimams.

Natūralus ir malonus reikišnys yra tas, kad visoms šioms minėtoms draugijoms vadovauja jau Argentinoje gimusieji lietuviai. Žinoma, jų darbo sąlygos yra lenkvesnės, negu namus pastatiusių ateivių. Anuomet, namus draugijoms statant, buvo daug entuziazmo, pasiryžimo ir narių bei vadovybės draugiškumas nugalėjo visus sunkumus ir iš nieko gimė šios draugijų namai. Yra kur repetuoti, vaidinti ir dainuoti. Vienok kai kur, kai kada pasireiškia draugiškumo stoka. Pranyko tulkų darbai, kurių dėka rūmai gimė. Gal tai viso gyvenimo "sumoderinimo" kaltė? Anuomet suvažiudavome tramvajais, bet visuotinis draugiškumas buvo nepalauiamas. Sveikinomės, tarėmės vienas kito nevengdami.

Mirė milijonierius, nemokėjęs rašyti
Buenos Aires Recoleta kapinėse palaidotas garsus milijonierius Massimiliano Benich, 87 m. amžiaus, kuris su savo broliu Jonu prisistatė visą eilę didžiausių "dangoraižių" Argentinos sostinės centre.

Apie velionį yra toks anekdotas: Broliai Benich sudarė sutartį pastatyti didžiulius rūmus vienuolynui. Kuomet vienuolyno viršininkė jį paprašė pasirašyti sutartį, jis pasakė: Palaukite, kal pašauksiu savo brolių, kadangi aš nemoku rašyti. Viršininkė nusistebėjo: Jūs esate garsiausias statybininkas! Kas iš Jūsų būtų, jeigu mokėtumėte rašyti? Benich atsakė: Būčiau buvęs vienuolyno sargas. (Benich, atvykęs Argentinoje, nuėjo prašyti darbo vienuolyno ir nebuvo priimtas, kadangi nemokėjo rašyti. Negavęs tarnybos, pradėjo dirbti kaip milijonierius, sykiu su savo broliu ir abu tapo didžiausiais milijonieriais).

LIETUVIAI MOKSLO PASAULYJE
The Radiological Society of North America susirenka savo penkiasdešimt aštuntam metiniam suvažiavimui Palmer Touse Chicagoje lapkričio mėn. 26-30 gruodžio 1 d.

Programoje du lietuviai gydytojai yra trijų pranešimų bendraautoriai. Dr. Daina Variakojytė iš University of Chicago patologijos departamento yra bendraautorė pranešimo apie transkatetro biopsiją kvėpavimo vamzdžio ligų diagnozėje — septynerių metų patirties įvertinimas su 650 pacientų. Dr. A. J. Palubinskas iš San Francisco yra bendraautorius dviejų pranešimų vaikų radiologijoje ir širdies indų radiologijoje. Saulius Šimoliūnas

NEDARBAŠ KANADOJE
OTTAWA, Ontario, Kanada. — Rinkimai į parlamentą jau kitą pirmadienį, spalio 30 dieną, o bedarbių nuosimtis 7.1% ir vis tebedidėja. Nors uždariai Kanadoje žymiai padidinti, bet gerai apmokamų darbų toli gražu ne visiems užtenka. Praeitą rugsėjo mėnesį bedarbių nuosimtis buvo didžiausia nuo pat 1960 metų.

Daugumas Kanados darbo unių narių priklauso Amerikos unijoms kaip tai plieno pramonės, statybos, automobilių ir šoferių (teamsterių). Iš 1.654.147 priklausančių Kanados darbo unių centrui Canadian Labor Congress 147,441 yra ir AFL/CIO unių nariai.

Žiogų šokiai
Aš vaikiusi žiogus, nes jie juk šoka savo džiaugsmui — ir panašiai atsiradavo mano visi darbai, užsiėmimai, tačiau dėdė vienas tvirtino, jog ir tokie sutvėrimai, kaip aš, gali gyventi, tokie, manau, nenaudingi. Ar reikia aiškinti, kaip yra mažame miestelyje — juk kaimo dar geriau, ar ne? Aš pažįstu laukus, aš atskiriu, koks vasaros — o, aš galėčiau persisamdyti darbininke. Bet geriausia man patiko susirasti tokius takelius, tokius, kur gali būti tiksliai dirvonuose, žinoma, kur vaikšto žmonės ir suminė, bet neperdaug. Takas prianga tokios plonos švelnios žolės — žuikio ūsais vadina dėdės piemuos. Aš turėjau ten daugybę takų.

N. Bazalaitė (iš Saulės tako)

Housebreaking Your Puppy
Housebreaking involves either a one or two-step method, depending on your living accommodations.
Home owners with a yard use the one-step method, training the puppy directly to a prepared place outdoors. You prepare that place by mopping up the pup's first indoor mistake, fastening the rag in his outdoor place and taking him there. Puppy sniffs it and quickly gets the message.
You must take him there often from morning till night to set the habit pattern. This may take a week or so. Remember, a puppy must eliminate frequently during these early training days before his control system builds up.
Indoors, confine the puppy in a well ventilated box or crate for sleeping, naps and playing. He will be instinctively reluctant to soil this "crib." But if you are not vigilant enough and a mistake is made, chastise the pup mildly and take him immediately to his outdoor place.
Close confinement for this training period won't hurt the pup, as experienced owners and trainers know.
Praise Your Puppy
Be sure to praise the puppy lavishly every time he uses the right place. He soon learns which one results in praise or rebuke.
For apartment dwellers, the intermediate step of paper training has a drawback: the puppy must unlearn it when switched to street training. Here's how it works.
The puppy's paper-covered confinement area, preferably

liant, būtų galima siekti bendro politinio, labdaros, savitarpinės pagalbos, socialinės globos, profesinio, kultūrinio (mokslų, literatūros, meno), religinio sportinio ir kt. tikslo. Organizacija, kuri siekia pelno, jau yra nebe draugija, bet bendrovė. Organizacijos, turinčios politinių tikslų, virsta politinėmis partijomis.

Be religinių, politinių, moterų (Birutių), "bendrovių" (Senelių Židinio), Argentinoje veikia šešios grynai savišalpinės draugijos: Argentinos Lietuvių Centras, Susivienijimas Lietuvių Argentinoje, Nemunas, Mindaugas, Aušros Žvaigždė ir Neptūnas.

Visos šios draugijos sukurtos draugiško susibūrimo principais; visoms joms pastatyti savi namai; apart salų, yra scenos, bibliotekos, bufetai. Dabartinio laiko SLA ir ALC įdėjo milijonines sumas savo rūmų pagražinimams.

Natūralus ir malonus reikišnys yra tas, kad visoms šioms minėtoms draugijoms vadovauja jau Argentinoje gimusieji lietuviai. Žinoma, jų darbo sąlygos yra lenkvesnės, negu namus pastatiusių ateivių. Anuomet, namus draugijoms statant, buvo daug entuziazmo, pasiryžimo ir narių bei vadovybės draugiškumas nugalėjo visus sunkumus ir iš nieko gimė šios draugijų namai. Yra kur repetuoti, vaidinti ir dainuoti. Vienok kai kur, kai kada pasireiškia draugiškumo stoka. Pranyko tulkų darbai, kurių dėka rūmai gimė. Gal tai viso gyvenimo "sumoderinimo" kaltė? Anuomet suvažiudavome tramvajais, bet visuotinis draugiškumas buvo nepalauiamas. Sveikinomės, tarėmės vienas kito nevengdami.

MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WALBROOK 5-8063

MOVING
Apdraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FR 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIOJOS SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11-12 val. ryto. — Seštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Telefonai: HEMLOCK 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

You and your pet
By TED KAVANAUGH, DIRECTOR,
ALPO PET NEWS BUREAU

Housebreaking Your Puppy
Housebreaking involves either a one or two-step method, depending on your living accommodations.
Home owners with a yard use the one-step method, training the puppy directly to a prepared place outdoors. You prepare that place by mopping up the pup's first indoor mistake, fastening the rag in his outdoor place and taking him there. Puppy sniffs it and quickly gets the message.
You must take him there often from morning till night to set the habit pattern. This may take a week or so. Remember, a puppy must eliminate frequently during these early training days before his control system builds up.
Indoors, confine the puppy in a well ventilated box or crate for sleeping, naps and playing. He will be instinctively reluctant to soil this "crib." But if you are not vigilant enough and a mistake is made, chastise the pup mildly and take him immediately to his outdoor place.
Close confinement for this training period won't hurt the pup, as experienced owners and trainers know.
Praise Your Puppy
Be sure to praise the puppy lavishly every time he uses the right place. He soon learns which one results in praise or rebuke.
For apartment dwellers, the intermediate step of paper training has a drawback: the puppy must unlearn it when switched to street training. Here's how it works.
The puppy's paper-covered confinement area, preferably

Correct the pup immediately for mistakes on the base floor, using the praise-and-rebuke tactics previously mentioned to teach right from wrong. And a drop or two of ammonia solution rubbed in the wet spot will remove both the urine smell and the inclination to re-use that spot.
Within about two weeks, begin street walks with your puppy until he learns that is the place to go, then remove the remaining papers. At this stage, be alert for signs of needed relief, such as searching madly for the missing papers, and take him out promptly. Be patient and loving, and soon that great graduation day will come.
P.S. Puppies need a veterinarian's checkup every 6-8 weeks.

Artėjant Halloween dienai, New Yorko mokyklos mokytoja, ponis Beispiol surengė vaikams bendras vailes.

Artėjant Halloween dienai, New Yorko mokyklos mokytoja, ponis Beispiol surengė vaikams bendras vailes.

te garsiausias statybininkas! Kas iš Jūsų būtų, jeigu mokėtumėte rašyti? Benich atsakė: Būčiau buvęs vienuolyno sargas. (Benich, atvykęs Argentinoje, nuėjo prašyti darbo vienuolyno ir nebuvo priimtas, kadangi nemokėjo rašyti. Negavęs tarnybos, pradėjo dirbti kaip milijonierius, sykiu su savo broliu ir abu tapo didžiausiais milijonieriais).

LIETUVIAI MOKSLO PASAULYJE

The Radiological Society of North America susirenka savo penkiasdešimt aštuntam metiniam suvažiavimui Palmer Touse Chicagoje lapkričio mėn. 26-30 gruodžio 1 d.

Programoje du lietuviai gydytojai yra trijų pranešimų bendraautoriai. Dr. Daina Variakojytė iš University of Chicago patologijos departamento yra bendraautorė pranešimo apie transkatetro biopsiją kvėpavimo vamzdžio ligų diagnozėje — septynerių metų patirties įvertinimas su 650 pacientų. Dr. A. J. Palubinskas iš San Francisco yra bendraautorius dviejų pranešimų vaikų radiologijoje ir širdies indų radiologijoje. Saulius Šimoliūnas

NEDARBAŠ KANADOJE
OTTAWA, Ontario, Kanada. — Rinkimai į parlamentą jau kitą pirmadienį, spalio 30 dieną, o bedarbių nuosimtis 7.1% ir vis tebedidėja. Nors uždariai Kanadoje žymiai padidinti, bet gerai apmokamų darbų toli gražu ne visiems užtenka. Praeitą rugsėjo mėnesį bedarbių nuosimtis buvo didžiausia nuo pat 1960 metų.

Daugumas Kanados darbo unių narių priklauso Amerikos unijoms kaip tai plieno pramonės, statybos, automobilių ir šoferių (teamsterių). Iš 1.654.147 priklausančių Kanados darbo unių centrui Canadian Labor Congress 147,441 yra ir AFL/CIO unių nariai.

Žiogų šokiai
Aš vaikiusi žiogus, nes jie juk šoka savo džiaugsmui — ir panašiai atsiradavo mano visi darbai, užsiėmimai, tačiau dėdė vienas tvirtino, jog ir tokie sutvėrimai, kaip aš, gali gyventi, tokie, manau, nenaudingi. Ar reikia aiškinti, kaip yra mažame miestelyje — juk kaimo dar geriau, ar ne? Aš pažįstu laukus, aš atskiriu, koks vasaros — o, aš galėčiau persisamdyti darbininke. Bet geriausia man patiko susirasti tokius takelius, tokius, kur gali būti tiksliai dirvonuose, žinoma, kur vaikšto žmonės ir suminė, bet neperdaug. Takas prianga tokios plonos švelnios žolės — žuikio ūsais vadina dėdės piemuos. Aš turėjau ten daugybę takų.

N. Bazalaitė (iš Saulės tako)

Kalba — tautos gyvybė

Kalba liudija tautinę gyvybę tiek apskritai tautos, tiek atskiro asmens. Vydūno žodžiais, "kalba yra tautai kaip kūno žadas kūniui", kur žadas reiškia kvapą kaip gyvybės sinonimą. Blistant tautos kalbai, blėsta ir pati tauta. Dar labiau tai galioja išeiviams, atsidūrusiems už tėvų krašto Sietur kalba yra tiesiog neatskiriama nuo tautybės. Čia kalba yra ir pagrindinis kilmės liudijimas (Vydūno kitu žodžiu tariant, "tautos vėliava"), ir tautinio apsisprendimo išpažinimas. Neišmokus svetūrų tėvų kalbos, savaime mirštama ir tėvų tautai. Todėl pirmasis tautinio auklėjimo būtinas įsakymas yra iš mokyti vaikus tėvų kalbos kaip gimtosios kalbos. Tai būtina ir tai galima.

Dr. J. Girnius
(iš Tautos ir tautinės ištikimybės)

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITOS SKAITYTI NAUJIEŠAS

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— S. L. A. Moterų 134 kvepos narių susirinkimas įvyks lapkričio 3 dieną, Hollywood salėje, 2417 W. 43rd St. Nesivėluokite. Susirinkimo pradžia 6:30 val. vak. Kurie dar nesumokėję savo nario mokesčio, prašomi suimti. Po susirinkimo bus vaizdas, mokėti. A. Halik, nut. rašt.

A. A.
TEKLĖ BIKINAITE
1930 So. Miller St.

Mirė 1972 m. spalio 22 d. sulaukusi 76 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje.

Palikę mūšė: pusseserė Jean Smid ir kiti giminės, draugai bei pažįstami.

Pirmadienį, spalio 30 dieną, 7:00 val. vak. kūnas bus pašalvotas Zefran koplyčioje, 1941 West Cermak Road.

Antradienį, spalio 31 dieną, 9:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į St. Paul parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojama Resurrection kapinėse, Justice, Illinois.

Visi a. a. Teklės Bikinaitės giminės, draugai ir pažįstami nuširdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai pastatymų palatarnavimą ir atsisveikinimą.

Nulūdė lieka:
Pusseserė ir kiti giminės
Laidotuvių Direktorius Louis Zefran. Tel. VI 7-6688.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BUTINI KRIKŠČIONIUI

Nes tavo malonė yra geresnė negu gyvybė, mano lūpos garbina tavo. Psalmė 63:3.

Kurie jautė Dievo malonę, kurie žino kad jo malonė yra geresnė negu gyvybė ir, kurie linksmai padėjo ant altoriaus kiekvieną žemišką gerą dalyką, o kurtis ir savo vilgį ir troškimus: tokie linksmai apsaugo kitiems šią linksmą naujieną: jie mėsą apsaugoti garbę to, kurį ištraukė juos iš tamsybės, prie savo stebuklingos šviesybės. Dievo pamokslai yra pergeri ir negalima užlaikyti neapsakius juos; todėl apsaugotojų nereikia samdyti, jie linksmai apsaugo juos; bet už tokią Dievo malonę, kuri suteikė jiems tokios garbingos progos, reikia ką nors mokėti: už ją bus mokama vargais, pinigais, praradimu žemiškų draugų, pasistengimu, ir galimai reikės sutraukti nekurius žemiškus ryšius; gali būti, kad reikės nešti svieto ir bažnytinio neapykantą.

Kristus pasakė, kad jis įsteigė bažnyčią. Bažnyčių yra daug, bet ne kiekvienam aišku, kuri yra tikroji. Krikščioniui reikalinga tikroji Kristus bažnyčia. Visus šiuos svarbius klausimus rasite atsakymus nedidėlyje knygytėje, kuri vadinasi "Tikroji bažnyčia". Ją nemokamai gausite, jei parašysite tokiu adresu: Mr. F. Zavist, 3715 West 66th Street, Chicago, Illinois 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telefonai: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: Townhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1005

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1134-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

Motinos pareigos

Dažnai yra keliamas klausimas: Ar dirbate? Labai klaidingai jis skamba, ir jį reikėtų atsakyti: Aš neinu į darbą! Ar galima apie motiną, nors ir su vienu vaiku (nekalbant apie daugiavaikes), pasakyti, kad ji nedirba? Tai yra didelė skriauda toms motinoms, kurios atsisako savo profesijos ir pajamų, kad tik liktų su vaikais. Toks nusistatymas dažnai pareikalauja didelio pasiaukojimo ne tik materialinio, bet ir kitokio, nevisuomet suprantamo net ir savoje šeimoje.

Atsisakydama apmokamo darbo, fizinio ar proto, moteris kartu atsisako ir kontakto su pasauliu, savanoriškai pasmerkdamas save ilgiems metams sunkiam darbui bei rūpesčiams. Nors kartais ji susilaukia ir džiaugsmingų momentų, matydama gražų vaikų vystymąsi, bet vistiek tas džiaugsmas, nors ir didelis, negali patenkinti visų moters poreikų.

Iš to galima būtų padaryti išvadą, kad motinos vieta yra darbe, tarp žmonių. Bet, deja, taip nėra. Supratus ir įvertinus visus sunkumus bei rūpesčius, su kuriais ji susiduria kasdien, reikia vis dėlto manyti, kad tikroji motinos vieta yra namuose, tarp vaikų. Susidaro įspūdis, kad šiais laikais daugelis moterų stengiasi nusikratyti šių sunkių pareigų, užkraudamos jas lošeliams, vaikų darželiams, į auklėms ar net kaimynams. Dabartinis pasaulis mažai kas žavi ir, gal būt, dėl to, kad namuose trūksta motinos, va-

kus auklėja svetimi. Kur sunki materialinė padėtis verčia motiną dirbti, ten priežastys yra pateisinamos. Tačiau Vakaruose didesnę dalis moterų dirba ne dėl duonos, bet iš sąvotiško egoizmo, nesupraddama savo pareigų svarbos ir atsakomybės.

Namų darbai jai atsibodę, daugiau nebedomina, vaikų kėčia palikti savo likimui.

Klausimas, ar motina turi uždarbiauti, nėra naujas. Vaisaip buvo sprendžiamas, tačiau šiuo metu yra tapęs labai aktuali, nes vis daugiau ir daugiau moterų palieka namus.

Tam ir sąlygos susidarę pakankinės. Šeimos yra mažesnės, ir vienam vaikui lengviau globą surasti negu keliems.

Taip pat visokios "Liberation Movement" organizacijos, skelbdamos lygybės ir kitokių viliojančių šūkių, patraukia moteris uždarbiauti ir tuo būdu apriboja motinos rolę vaiko auklėjimo procese.

Juk pirmas ir svarbiausias moters uždavinys yra auklėti naują generaciją ir šalinti visą tai trukdantis priežastis. Reikia ginti namų židinį ir motinai suteikti pagrindinį vaidmenį šeimoje.

Sutiksime, tur būt, visi, kad nei bendruomenė, nei jokia institucija, nei svetimas nepaakeis motinos ir kad jos rūpestingumas ir meilė lygiai taip pat jam reikalingi, kaip ir materialinės gėrybės. Motina vaikai ne tik globoja, bet ir jo auklėja ar net kaimynams. Dabartinis pasaulis mažai kas žavi ir, gal būt, dėl to, kad namuose trūksta motinos, va-

biausias yra jam teikiamoji motinos meilė. Jeigu vaikas kūdikystėje nepažins tos meilės, niekad nesupras jos vaidmens nei vertės žmonių santykiuose. Dėl to ir svarbu, kad motina būtų su vaiku. Tad vertinkime auklėjimo darbą. E. V.

ZEMAIČIŲ VELNIAI

Šio šimtmečio pradžioje man pasisekė gauti iš šiaurės Lietuvos bene iš kokios kopytelės "Zemaičių vėlinių". Jis, kaip tinka, baises išvaizdos, išsijojęs, ilgą barzdą atkišęs, trumpus sparnelius išskėtęs, kanapinę uodegą parietęs, ilgomis šakėmis taiko "dūšią" durti. Man labai jis patiko. Vėliau gavau ir daugiau vėlinių. Maniau, surinksiu jų 13 ir atiduosiu muziejui. Bet, neilgai trukus, gavau ne tik tryliką, bet ir keturioliką ir penkioliką. O surinkus 26, teko jau rinkti ir trečią vėlinio tuziną. Dabar jau turiu 103, taigi trūksta tik vieno iki 8 tuzinų.

Riečiau pažymėti, kad kai kurie mano vėliniai — tai tikros įžymybės.

Štai kad ir J. Tumo-Vaižganto dovanotas vėlinis. Jis buvo paimtas iš senos Laižuvo bažnyčios Mykolo arkaniolo altoriaus. Čia arkaniolas, Dievo įsakymu, trypia sukilęs prieš Dievą vėlinį ir nutraukia jį į peklą. Deja, toje puikioje grupėje Mykolo išliko tik kojos. Vaižgantas arkaniolą piuklu nupiovė, nes jis labai aukštas ir nepatogu buvo tokį didelį daiktą vežti vagonė. Kauna. "Juk tau — aiškinosi Vaižgantas — buvo reikalingas ne šventasis, bet vėlinis, o man taip daug patogiau buvo vežti". Tasai Tumo vėlinis tai tikras mano šedevras. Mykolas arkaniolas čia laiko viena koja prispaudęs jo kaklą, kita gliaulimynę jam į pilvą. Vėlinis, liežuvį iškišęs, rankomis ir kojomis tabaluoja, mėslungiška raitosi, nori dar atsilaukti, bet veltui — apačioje jo laukia ugnis ir verdanti smala, kuria jis jau ir apšašytas. A. Žmuidzinavičius

STELLA GORMAN LANKO GIMINIS

Cikagietė Stella Grakauskaitė Gorman išvažiavo į Vilnių, kad galėtų aplankyti savo tetą Teklę Mažeikienę, gyvenančią Vilniuje, Partizanų gatvėje 16—10. Ji jau pasiekė Ispanijos sostinę — Madridą ir spėjo iš ten parašyti laišką ir pirmus savo kelionės įspūdžius.

Stella Gorman yra sena 18-tos apylinkės gyventojė. Čia gyvena jos tėvai, čia ji užaugo, čia ir ji savo šeimą išaugino. Prieš porą metų mirė jos tėvas Grakauskas, kuris visų lietuvių buvo mėgiamas ir mylimas. Tai čia turėjo kelis namus, jis noriai padėdavo ir kaimynams prižiūrėti savo namus.

Patį Stella yra gera biznio žinovė. Ji prižiūri 20 namų, vieną fabriką ir įrengtą mašiniją.

Kartu su Stella išvažiavo ir jos sesutė Julija ir jos vyras Pranas Ališauskas. Šio mėnesio pradžioje jie išvyko ilgon kelionė. Be Lietuvos, jie tikisi aplankyti ir kitus Europos kraštus, pamatyti, kaip žmonės ten gyvena. Namie liko sesuo Frances, brolis Edward ir mamytė. Stella gyvena 732 W. 19 St. Kaimynai linki jai ir paldojams laimingos kelionės. O kai sugrįš, tai turės ką papasakoti. Stanley Dargužis

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

AUTOMATIC CHUCKER — SETUP
WARNER — SWASEY & GISHOLT
Up to \$5.00 per hour — First or 2nd Shift
TURET LATHE — SETUP OPERATORS
AND OPERATORS

AUTOMATIC SCREW MACHINE — SETUP
BROWN & SHARPE
Up to \$5.20 per hour — 1st or 2nd shift
ELECTRICIANS
Up to \$5.82 per hour — 1st shift

Powers offers an outstanding benefits program which includes company paid medical & life insurance, pension plan, disability benefits. Liberal vacation and holiday plan, low cost company cafeteria and clean, modern, air conditioned work facilities.

FOR MORE INFORMATION CALL OR COME IN:

POWERS REGULATOR
3400 WEST OAKTON SKOKIE, ILL.
OR 3-6700 or CO 7-6300
An Equal Opportunity Employer

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

DEL AUKŠTOS KOKYBES, KAINOS
IR SAŽINGUMU NAMŲ REMONTO DARBUOSE
Stogų dengimas, Vandens nutekėjimo vamzdžių, Tuckpointing — mūro su tvirtinimas ir valymas. Mūrinių stalius, cemento ir dažytojo darbai Veltui įkainavimas. Skambinkite dabar!
AL BELEAKUS TEL. 238-8656

TRUMPAI

— Nemokamos piano pamokos bus duodamos antradieniais ir ketvirtadieniais Ashburn parko namuose, 2929 W. 83 St. Vaikams nuo 8 metų amžiaus ir jaunuoliams pamokos bus 4-5:30 val. vak. ir suaugusiems nuo 7:15 iki 8:45 val. vak. Informacijos teikia ir registruoja parko prižiūrėtojas, G. E. Eyerett, tel. 776-4441.

— Southwest Junior Achievement — Jaunųjų verslininkų centras praneša, kad Chicago pietvakarių 90 jaunuolių įsteigė 8 gamybos bendroves. Apie tai organizaciją informacijas teikia Junior Achievement of Chicago, 5 No. Wabash Ave., Chicago, Ill. 60602, tel. FI 6-1350. Organizacijoje dalyvauja aukštesniųjų mokyklų mokiniai tikslu praktiškai susipažinti su gamybos ir verslo procesu savose bendrovėse. Mike Savickas, sen. Frank D. Savicko sūnus, yra veiklus šioje organizacijoje ir praeitais metais gamybos parodoje laimėjo 1-mą vietą.

— Ina S. Stravinskytė, Maria aukšt. mokyklos senjorė, gavo pagyrimą iš National Merit Egzaminų komisijos.

— Sol. Lilija Šukytė grįžo iš Vokietijos ir New Yorko Metropolitan teatrą. Dalyvaus W. C. Cluck "Orfėjaus ir Euridikės" taip pat W. A. Mozarto "Užburto fletos" operų pastatymuose pagrindinėse rolėse.

— Pijus Pažėriūnas, Melrose Park, Ill., užsisakė vieneriems metams Naujienas. Ta proga jis pareiškė, kad Naujienos dabar yra visų mėgiamas laikraštis.

— Jurgis J. Breivė, Lietuvos kariuomenės kūrėjas - savanoris, yra Cicero lietuvių respublikonų org-jos vykđ. pirmininkas, Edvardas Šumanas ir Viktoras Motušis — vice-pirmininkai. Bronė Motušienė — sekr., Aldona Brusokienė — ižd. ir Kazys P. Deveikis — informacijai. Garbės pirm. yra Jonas F. Kimbarkas, Cicero miesto valdybos aukštasis pareigūnas. Organizacija išleido atsišaukimą, pasisakydama už tvirtą Ameriką ir Lietuvos išlaisvinimą, ragindama visus lietuvius dalyvauti rinkimuose ir balsuoti už dabartinį JAV prezidentą Richard Nixon.

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

AUTOMATIC CHUCKER — SETUP
WARNER — SWASEY & GISHOLT
Up to \$5.00 per hour — First or 2nd Shift
TURET LATHE — SETUP OPERATORS
AND OPERATORS

AUTOMATIC SCREW MACHINE — SETUP
BROWN & SHARPE
Up to \$5.20 per hour — 1st or 2nd shift
ELECTRICIANS
Up to \$5.82 per hour — 1st shift

Powers offers an outstanding benefits program which includes company paid medical & life insurance, pension plan, disability benefits. Liberal vacation and holiday plan, low cost company cafeteria and clean, modern, air conditioned work facilities.

FOR MORE INFORMATION CALL OR COME IN:

POWERS REGULATOR
3400 WEST OAKTON SKOKIE, ILL.
OR 3-6700 or CO 7-6300
An Equal Opportunity Employer

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

DEL AUKŠTOS KOKYBES, KAINOS
IR SAŽINGUMU NAMŲ REMONTO DARBUOSE
Stogų dengimas, Vandens nutekėjimo vamzdžių, Tuckpointing — mūro su tvirtinimas ir valymas. Mūrinių stalius, cemento ir dažytojo darbai Veltui įkainavimas. Skambinkite dabar!
AL BELEAKUS TEL. 238-8656

TRUMPAI

— Nemokamos piano pamokos bus duodamos antradieniais ir ketvirtadieniais Ashburn parko namuose, 2929 W. 83 St. Vaikams nuo 8 metų amžiaus ir jaunuoliams pamokos bus 4-5:30 val. vak. ir suaugusiems nuo 7:15 iki 8:45 val. vak. Informacijos teikia ir registruoja parko prižiūrėtojas, G. E. Eyerett, tel. 776-4441.

— Southwest Junior Achievement — Jaunųjų verslininkų centras praneša, kad Chicago pietvakarių 90 jaunuolių įsteigė 8 gamybos bendroves. Apie tai organizaciją informacijas teikia Junior Achievement of Chicago, 5 No. Wabash Ave., Chicago, Ill. 60602, tel. FI 6-1350. Organizacijoje dalyvauja aukštesniųjų mokyklų mokiniai tikslu praktiškai susipažinti su gamybos ir verslo procesu savose bendrovėse. Mike Savickas, sen. Frank D. Savicko sūnus, yra veiklus šioje organizacijoje ir praeitais metais gamybos parodoje laimėjo 1-mą vietą.

— Ina S. Stravinskytė, Maria aukšt. mokyklos senjorė, gavo pagyrimą iš National Merit Egzaminų komisijos.

— Sol. Lilija Šukytė grįžo iš Vokietijos ir New Yorko Metropolitan teatrą. Dalyvaus W. C. Cluck "Orfėjaus ir Euridikės" taip pat W. A. Mozarto "Užburto fletos" operų pastatymuose pagrindinėse rolėse.

— Pijus Pažėriūnas, Melrose Park, Ill., užsisakė vieneriems metams Naujienas. Ta proga jis pareiškė, kad Naujienos dabar yra visų mėgiamas laikraštis.

— Jurgis J. Breivė, Lietuvos kariuomenės kūrėjas - savanoris, yra Cicero lietuvių respublikonų org-jos vykđ. pirmininkas, Edvardas Šumanas ir Viktoras Motušis — vice-pirmininkai. Bronė Motušienė — sekr., Aldona Brusokienė — ižd. ir Kazys P. Deveikis — informacijai. Garbės pirm. yra Jonas F. Kimbarkas, Cicero miesto valdybos aukštasis pareigūnas. Organizacija išleido atsišaukimą, pasisakydama už tvirtą Ameriką ir Lietuvos išlaisvinimą, ragindama visus lietuvius dalyvauti rinkimuose ir balsuoti už dabartinį JAV prezidentą Richard Nixon.

MOTEL — 23 UNITS
PLUS 5 RM. — 2 BDRM. HOME
N. W. Suburb of Chicago. 1 1/2 Acres
beautifully landscaped. \$75,000 down
or will trade for Farm or large apt.
building.
SAVOY REAL ESTATE
455-5750

LIQUOR STORE
Marquette Manor Area.
Good Day Business with
Gross of \$125,000 annually.
Call 737-5600
McKEY & POAGUE, INC.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

CICERO APYLINKĖJE
Išnuojamas 6 kambarių butas,
3 miegamieji, pirmame aukšte iš kiemo
pusės. Suaukštinami
1410 So. 49th AVENUE.
Galima apžiūrėti nuo 8:00 val. ryto
iki 4:00 val. popiet.
Po 4:00 val. skambinti tel. TO 3-0609.

kimuose ir balsuoti už dabartinį JAV prezidentą Richard Nixon.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA]

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — PProspect 8-2233

5 KAMBARIŲ, 18 m. senumo rezidencija prie 71 ir Sacramento. —
PRIE 59 IR KILBOURN 2 butų po 5 ir 4 kambarius mūro namas 2 mašinų mūro garažas. Tik \$33,500.
2 BUTŲ kampinis mūras 5 ir 5 kambarių, pilnas rūšys, nauja gazo šiluma. Prie 52 ir Kedzie. \$33,900.
46 IR CAMPBELL 2 po 4 kambarių, pilnas rūšys, gazo šiluma, garažas. \$26,000.
PRIE 56 IR TROY paveldėjimas. 5 kambarių mūro bungalow, 2 miegamieji. \$18,500.
66 IR ROCKWELL 2 butų geram stovų mūras. \$32,000.
67 IR TRIPP 4 miegamųjų 19 metų senumo mūro namas. Irenčtas rūšys. 2 mašinų garažas. \$31,500.
DVIETŲ SEMU 1 1/2 aukšto 15 metų senumo baltų plytų mūras prie parquette parko. \$35,900.
PRIE 65 IR RICHMOND labai gerai prižiūrimas 2 butų po 6 kambarius, mūrinis. \$36,500.
Butų nuomavimas. Ivaizdus draudimai.
BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5551

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGINYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel. REpublic 7-1941

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos
visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai,
tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-7322

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-4775
(Currency, Exchange įstaigos)
Pigūs automobilii draudimai.

M. A. SIMKUS
Real Estate, Notary Public
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 264-7456
Beto daromi ir liudijami vertimai,
pildomi piliečių pareiškimai ir
kitoki blankai.

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolski
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5998

A. G. AUTO REBUILDERS
Čia automobilii išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kalnos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Anicetas Garbauskas, sav.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIEŲ"

NAMAI PRAŠO

6 KAMBARIŲ kaip naujas angliškos konstrukcijos mūras, gazo šildymas. Gražus beismantas, platus lotas. Mūro garažas. Arti ofiso. \$28,500.
7 KAMBARIŲ CAPE COD, 4 miegamieji, Irenčtas beismantas, Gazo šildymas. Garažas. Arti mokyklų, Marquette Parke. \$26,000.

5 KAMBARIŲ apie 25 metų didelis mūras. Aukšta pastogė, garažas. Arti parko ir mokyklų. Vertas 24,000.
2 BUTŲ MŪRAS, 2 auto mūro garažas. Naujas gazo šildymas. Arti parko. Našlė atiduos už \$29,500.

3 BUTŲ mūras ir 2 auto mūro garažas. Gazo šildymas. Prie Paramos. \$30,000.
5 1/2 KAMBARIŲ 15 metų mūras. Centralinis oro vėsinimas. Karpetai, užuolaidos. Marquette Parke. Tuoj galima užimti. \$25,000.

NAUJAS 2 AUKŠTŲ MŪRAS. 1-mam aukšte liuksus beauty shop, vonia ir 2 kambarių puošnus butas 2-me aukšte prie parko. \$37,000.
1 1/2 AUKŠTO 2 butų mūras. Modernūs 5 1/2 kamb. 1-me aukšte ir 4 kamb. butas 2-me aukšte. Du jėgi-mai gazu šildymas, garažas, rami gatvė arti Western ir Marquette Rd. autobuso. \$21,000.

13 BUTŲ MŪRO NAMAS Puikūs butai duoda \$20,000 nuomos. Naujas gazo šildymas. Saugus beismantas. Kaina 6 metų pajamos.
MODERNUS NAUJAS 2 butų mūras. Marquette Parke. 2 auto garažas. Ceramic vonios. Apsaugotas beismantas. 2 gazu šildymai. Alum. langai. Tuoj galima matyti. \$36,300.

PLATUS VERTINGAS LOTAS Marquette Parke prie mokyklų. Kaina rimtam pardavimui.
8 KAMBARIŲ 1 1/2 aukšto 16 metų mūras. 2 vonios. Irenčtas beismantas. Garažas. Arti 83-čios ir Kedzie. \$32,000.

2 AUKŠTŲ 2 BUTŲ NAMAS, platus lotas. Garažas. Arti mišų. — \$22,000.
10 BUTŲ MŪRAS, apie \$15,000 pajamų, arti 65-tos ir Kedzie. \$73,500.

Valdis Real Estate
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

6 KAMBARIŲ MŪRINIS. Moderni vonia, spintelės, karšto vandens šiluma gazu, 1 1/2 auto garažas. Marquette Parke. \$21,900.
GRAŽUS 6 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonios. Alum. langai. Nauja šiluma gazu. Geros pajamos. Marquette Parke. \$67,500.

4 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonios, spintelės, nauja šiluma gazu, alum. langai. 3 automobilii garažas. Tik \$52,000.
2 PO 5 MŪRINIS. Spintelės, nauja šiluma gazu, alum. langai. 2 auto garažas. Tik \$27,900.

GRAŽUS 2 BUTŲ MŪRINIS. Dideli kambariai, modernios virtuvės, vanitės, naujas šilumos gazu, 2 auto garažas. \$36,500.
11 BUTŲ 7 metų mūras. Koklinės plytelės, šaldytuvai ir virimo pečiai, šildymas gazu, alum. langai. Pajamų apie \$23,000. Apylinkė 59-tos ir Kedzie. \$150,000.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

1 1/2 AUKŠTO 6 ir 3 kambarių 20 metų modernus ant 33' sklypo. Idealu gimnazijos šeimoms.
12 BUTŲ MŪRINIS 7 metų. Ivaizdus dydžio butas. 63-čia ir Pulaski. Labai pelningas ir gražus namas.
MŪRINIS BUNGALOW 5 kambarių — 2 miegamieji. Centralinis oro šildymas. Garažas. Dideli kambariai, naujai išdėžyti. 64-ta ir Sacramento. — 24,500.

5 KAMBARIŲ — 3 miegamieji, 10 metų. Labai gražiai įrengtas skolas. Garažas. Gražiai apšviestas ir apdintas. Namai kaip pasaka. 69-ta ir Bell. \$25,500.

SIMAITIS REALTY
2851 W. 63 ST. (Prie Sacramento)
TEL. 436-7878

PRIE PARKO
5 KAMBARIŲ BUNGALOW
3 miegamieji, centralinis oro šildymas ir šildymas, įrengtas skolas, patio. Vieta prie 71 ir Troy.
Savininko telefonas
776-5827

SOUTH BERWYN savininkas parodo 5 miegamųjų pajamų namą su 2 mašinų garažu ant 50 pėdų sklypo. Virš \$30,000.
Tel. 749-4157.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
VYTAUTAS ZUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių, AUTOMOBILIAI, SALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobilai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymais įrankiais. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juožas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, peržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis suradė kiekvieno žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 ps. knygele, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2. Knygelė jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu:

NAUJENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną:
K. Bielinis, PENKTIJI METAI, gražiai ištis. 592 pusl. \$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai ištis. 464 pusl. \$6.00
Prof. Vaclo. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai ištis. 431 pusl. \$7.50
Prof. Vaclo. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŲ KNYGU ISTORIJA, I dalis. 208 pusl. ištis. — \$3.00, minkštis viršelias — \$2.00; II dalis. 225 pusl. ištis. — \$3.00, minkštis viršelias — \$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas. 300 p. \$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai ištis. 416 p. \$5.50
Juožas Liūdžiūnas, RAŠTAI, 250 pusl. \$3.00
P. Liūdžiūnas, ATSIMINIM